

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF 1885
1897-1932.

1935 Csütörtök, 1935. szeptember 5
195. szám.

Bizzunk magunkban

Irta: Sulyok István,
református püspök

Sulyok István református püspök papi jubileuma alkalmából intézte alábbi megszívlelendő cikkét egyházmegyéje református magyarságához.

Ha figyelő szemmel nézzük a felettünk elszuhanó eseményeket, meg kell döbennünk, hogy egyházi életünk — kapcsolatban faji életünkkel, — mindegyre mélyebbre süllyed s a lelki és anyagi válság mindegyre megdöbbentőbb módon fenyegetnek bennünket.

Minden komoly református lélek szükségképpen töpreng afelett, hogy jövő sorsunk lefelé hanyatló útját miképpen tudnók magasabbra emelni s annak fájdalmas kísérő jelenségeit kedvezőbbékké változtatni egyházi és faji életünkre nézve.

Különösen a lelkembe üt két kétségtelen tény. Egyik: lelkesi és tanítói karunknak szinte elviselhetetlen anyagi helyzete.

Nem vagyok ábrándozó. A valóságok iránt is van némi érzékem és még ebben a súlyosan leromlott anyagi helyzetben is föl merem vetni azt a gondolatot, hogy nekünk nem lehet tovább halogatni egy olyan fenntartói alapot az összehozását, amelyből összes egyházi szükségleteink fedezetet nyerjenek.

Nem élek elképzelésekben azt illetőleg, hogy ez a gondolat máról holnapra testbe öltözik. De meg kell indulnunk, mert érzem, hogy sem egyházaink, sem intézményeink, sem lelkeszeink, sem tanítóink sorsát másképpen biztosítani nem tudjuk.

A mai állapot tarthatatlan. Intézményeink anyagi alap híján bizonytalan sorsnak néznek eléjük és lelkeszeink és tanítóink koldussorban vannak és csak kevés helyen hallók biztató szót arravonatközöleg, hogy gyülekezeteink valahol ezt a ma már földhözragadt szegénységet saját belátásukból, önként enyhíteni, elviselhetőbbé tenni igyekezzenek. Távol áll tőlem minden szemrehányás, vagy vádaskodás, nem is illenek hozzám, de másfelől a való tényeket sem hallgathatom el és föltételezem, hogy ebben a megkövesedett, kemény lelki állapotban is hűveinknek a szívéhez talán hozzá lehet még félni és megértetni velük, hogy itt élet- és halál-kérdésről van szó.

Nem titkolom el, hogy népünk hit és faji hűségébe tekintve, sokszor van alkalmam elkeserítő fogvatkozásokat látni, sőt, talán még ennél is többet: bizonyos hűtlenséget e két nagy eszméhez, de mégsem merném fölvetni a jobbraváltozás lehetetlenségének a kérdését, mert akkor tényleg odáig jutottunk, hogy a Dante poklának a fölrását olvashatjuk: „Hagyjatok fel minden reménységgel!”

A másik tény pedig, mely szinte tragikus-sá kezd válni, egyházi önkormányzatunk vesztélyeztetése.

Ráemlékezem, hogy mikor 1903. évi március 25. napján a bihori egyházmegye esperesi székét elfoglaltam, beszédemben egyebek közt ezeket mondtam: „az államségélyt, még ha ezüst tálcán kínálnák is fel, nem fogadnám el, de így kénytelen vagyok vele, mikor egyhá-

Megtörtént az első olasz—abesszin összecsapás Genfben

Eden lord és Laval beszámolója a párisi tanácskozások kudarcáról — Aloisi báró: „Olaszországra nézve sértés lenne, ha egyenrangú félként kezelnék Abessziniával”

GENFBŐL jelentik: A Népszövetség fennállása óta a tanácsülések iránt soha sem volt olyan nagyarányú érdeklődés, mint most. Az izgalom valósággal lobog az emberekben. A helyzetre jellemző, hogy soha annyi újságíró nem tartózkodott a népszövetségi fővárosban, mint az utóbbi napokban. A délelőtti órákban lázas tárgyalások folytak a vezető delegátusok soraiban, de délig semmi eredmény nem szivárgott ki a tanácskozások eredménye felől. A kora délutáni órákban azonban híre ment, hogy sikerült végleg megállapodni a tanács első ülésén követendő eljárás tekintetében. Délig ugyanis az volt a helyzet, hogy a nyílt ülést meg sem tartják, mert a napirend ügyében képtelenség volt létrehozni a megállapodást.

Felbontották az abesszin petroleumszerződést

A délelőtti események legfontosabbja, hogy Eden lord hosszasan tanácskozott Laval francia miniszterelnökkel, azután Aloisi báró olasz fődelegátussal, majd utóbb Laval folytatott megbeszéléseket Beck lengyel külügyminiszterrel, Litvinov szovjet külügyi népbiztossal, majd utána a francia kormányelnök ismét Eden-nel folytatott megbeszéléseket.

Délután négy órakor nagy izgalom között kezdődött meg a tanács sorsdöntő ülése. A nyílt ülést egy negyed óra zárt ülés előzte meg és ezután Ruiz Guirano ausztráliai delegátus, a népszövetségi tanács soros elnöke megnyitotta a nyilvánosság előtt az ülést. A hallgatóság padsorai, valamint a karzatok zsurig megtelek érdeklődőkkel. Az ülést egyetlen tárgya az olasz—abesszin viszály volt, amelyben Eden lord angol népszövetségi megbízott szólalt fel elsőnek. Közölte, hogy a tanács határozatának megfelelően, az 1906. évi abesszin szerződést aláíró három hatalom: Anglia, Franciaország és Olaszország képviselői augusztus 13-ikán összeültek Párisban tanácskozára.

Olaszország ez alkalommal területi igényeket támasztott, amelyhez Franciaország, sem pedig Anglia nem tudott hozzájárulni.

A párisi tanácskozásokra Anglia és Franciaország képviselői már előzetesen egy szerződés-tervezetet dolgoztak ki és ebben azt indítványozták, hogy az abesszin kormány Abesszini gazdasági megsegítése céljából, de szuverenitásának teljes fenntartása mellett, forduljon a három nagyhatalomhoz. Ez a tervezet igazságos területi kiigazítások lehetőségét is fenntartotta. Olaszország azonban elutasította az angol—francia tervezetet. Eden lord kijelentette, hogy Anglia mindent el fog követni a vita békés megoldása érdekében, azonban az erőszakot, mint jogszerzési eszközt, feltétlenül és már eleve is elutasítja.

— Felelősség terhel bennünket — folytatta beszédét az angol miniszter. — A világ szemé rajtuk pihen ezekben a nagyfontosságú órákban. A Népszövetségnek meg kell oldani ezt az elmérgesedett viszályt és ne-

zam vezetőinek együttes elhatározása és bölcsessége bizonyos jogok árán kinyújtotta kezét az állami segítség után”.

Miért mondtam ezt? Lelkem előtt lebegett a skót református egyház különválása, amelyet egyenesen az egyház életébe az államhatalom részéről való beavatkozás váltott ki. És amikor skót református testvéreink ezzel a beavatkozó kézzel szemben öntudatukra eszméltek, visszadobták mindazt, amit az állam — akár pénzben, akár ingatlanokban, illetőleg épületben adott az egyháznak és erős református öntudatukból, önmaguk erejéből teremtették meg mindazt, ami ma dicsekedése a skót református egyháznak.

Ha valaki azt mondja erre, hogy „más idők, más emberek”, megengedem. De evvel szemben örökké igaz maradt, amit Jézus mondott: „az én országom nem e világból való!”

Ez az ország a világban van, de egyedül csak a hegyeket mozdító hit erejével tartható fenn. Nekünk önmagunkhoz kell fordulnunk. Önmagunknak kell kitermelnünk az életlehetőségek feltételeit, ahogy kitermelték azokat — börtönök, gályák, üldözések viharos idején — áldott emlékezetű kálvinista magyar elődeink és atyáink. Elő kell készülnünk, — nem holnap, de még ma, — ezekre a lehetőségekre, amikor be kell következnie annak a pillanatnak, amelyben majd a magunk lábán kell — minden tekintetben — megállani. Mert csak akkor juthatunk abba a helyzetbe, hogy minden gátló akadálytól mentesen építhetjük ki egyedüli biztonságunkat: református egyházunk önkormányzatát, ezt az erős várat, ahová hitünk, szabadságunk annyiszor menekült s amely egyedül fog bennünket a jövőben is megtartani.

kiünk meg kell védeni a Népszövetséget. Nem szabad, hogy csorba essék tekintélyén.

Ezen után Laval francia miniszterelnök volt a következő felszólaló. Kijelentette, hogy Franciaország ragaszkodik a nemzetközi surlódásoknak a Népszövetség kebelén belül való rendezéséhez. Franciaország nem adja fel ez uttal sem a reményt, hogy ezt az ügyet is sikerülni fog békésen elintézni. Várjuk az olasz panaszokat — mondotta Laval — és biztosítjuk az olasz kormányt, hogy azokat alaposan megvizsgáljuk és békésen elintézzük és jóindulatúan vizsgáljuk meg. A Népszövetség már számos súlyos vitás kérdésben, legutóbb is a Saar-vidék ügyében, majd aztán a jugoszláv-magyar konfliktus ügyében is elhárította a háboru veszélyét. Erős a hitünk abban, hogy ez uttal is sikerül létrehozni a mindenkit kielégítő békét.

Általános figyelem közepette ezután Aloisi báró, Olaszország megbízottja emelkedett szólásra. Aloisi báró azzal a kijelentéssel kezdte beszédét, hogy az etiop kormány nyíltan megsértette mindazokat a nemzetközi kötelezettségeket, amelyeket Olaszországgal és a Népszövetséggel szemben vállalt. Ez az oka annak, hogy Olaszország nem vehette figyelembe azt a programot, amit a párisi tanácskozások során elébe terjesztettek. Az olasz delegátus ezután rátért azokra a surlódásokra, amelyek Abesszinia és a keletafrikai olasz gyarmatok között történtek. Noha a döntőbíróság nem állapította meg Etiopia felelősségét az ual-uali incidensben, kétségtelen, hogy Etiopia előre megfontolt szándékkal oly erőszakosságokra ragadtatta magát, amelyek rávilágítanak Etiopia szándékaira és módszereire.

Az abesszin válasz.

Aloisi báró ezután azt fejtette, hogy Etiopia az utóbbi időben fokozta fegyverkezését és céljai kétségtelenül a keletafrikai olasz gyarmatok ellen irányulnak.

Olaszország nem maradhat tétlenül ezzel a „barbár állammal” szemben, amely nem tudja féken tartani az uralma alá került népeket. Az olasz delegátus ezután azt mondotta, hogy Etiopia politikai feltételei nem felelnek meg a Népszövetség szellemének és ez az ország nem tarthat igényt arra, hogy ugyanolyan jogai és kötelességei legyenek, mint a népszövetségi tagállamoknak. Olaszország, mint művelt nemzet, kénytelen lenne mélyen megsértve érezni magát, ha egyenranguként kezelnék Etiopiával. Egyben pedig vétene önmaga ellen, ha nem tartaná fenn cselekvési szabadságát, amikor gyarmatainak biztonságáról van szó.

Ezután Jose francia tanár, Abesszinia képviselője szólalt fel. Kifejtette, hogy az ual-uali incidenst a döntőbíróság már elintézte és Olaszország most újabb ürügyet keres hódító és erőszakos terveinek megvalósítására. Abesszinia hajlandó válaszolni az olasz beszédre — mondotta Jose tanár, — de a Népszövetség tanácsa vegye figyelembe, hogy mialatt a tanácskozások folynak, megtörténtek az előkészületek a Népszövetség egyik tagállamának megsemmisítésére.

A spanyol delegátus a népszövetségi alapszabályainak alkalmazását javasolta, majd az elnök azzal a megjegyzéssel, hogy Abesszinia képviselője az ügyben nyilván állást óhajt foglalni, a tanács ülését elnapolta.

„Válasszon a Népszövetség!”

Olaszországnak a Népszövetség elé terjesztett emlékirata felőleli az olasz-abesszin viszony alakulását kezdettől a mai napokig. Az utolsó 40 év viszonyát Abesszinia állandó elutasító magatartása jellemezte a határvonalak pontos megállapítására. Az abesszinek szüntelen igrkezete volt minél többet bekebelezni az Olaszországnak átengedett területekből, minél több sértéssel illetni Olaszországot és minél több kárt okozni az olasz alattvalók vagyonában és életében. Az ellenséges cselekmények ilyen sorozata ellenére a római kormányok annyi barátságot tanúsítottak a kétszínű, vagy nyíltan barátságtalan abesszin politikával szemben, hogy még nagyértékű hadianyagokat is

szállítottak Abessziniának. Végül felsorolja az emlékirat az abesszinek által elkövetett atrocitásokat és részletes leírását adja az ott ma is divó rab-szolgakereskedelemnek.

A Rickett-szerződésnek megsemmisítése nagy szenzációt keltett Genfben. A közhit az, hogy a szerződés felbontása jó hatással lesz a genfi tárgyalásokra.

Aloisi báró olasz delegátus este hosszabb nyilatkozatot adott a sajtó képviselőinek az olasz kormány délután előterjesztett emlékiratáról. A nyilatkozatból az a benyomás kelthető, hogy bár az olasz állásfoglalás határozott és világos, a béke lehetősége nem kizárt. Semmiféle kérést nem terjesztettünk a Népszövetség elé — mondta Aloisi báró. — A Népszövetség feladata, hogy határozzon. Szívesen tárgyaljuk meg az ellentétet a Népszövetség előtt és nem térek ki a vita elől Etiopí-

Hull államtitkár kikényszerítette a petroleum-szerződés felbontását

Washingtonból jelentik: A Kormány részéről az a hivatalos kijelentés hangzott el, hogy az ismeretes abessziniai petroleumkoncessziós szerződést meg fogják semmisíteni. Hull államtitkár tárgyalásokat folytatott a Vacuum Oil Company elnökével és alelnökével, Waldennel és Dundassal, akik kijelentették, hogy a koncessziót a Vacuum Oil kapta. Az államtitkár kifejtette előttük, hogy a petroleumkoncesszió a békét veszélyezteti és annak igen súlyos következményei lehetnek. Miután Walden és Dundas is-

HULL AMERIKAI KÜLÜGYMINISZTER, akinek közbenjárására felbontották az abesszin petroleum-szerződést

mélet tanácskozásokat folytattak a világcegvézereivel, kijelentették, hogy

készek felmondani a szerződést Abessziniának és azt haladéktalanul közlik az abesszin kormánnyal.

Az amerikai Vacuum Oil Company ma hivatalosan is közölte a külügyi hivatallal, hogy annak ismételt felszólítására elhatározta, hogy eláll az abesszin kormánnyal kötött bérleti egyezmény végrehajtásától. Hull külügyi államtitkár azonnal közölte az értesítést Roosevelt elnökkel, aki azt nagy örömmel vette tudomásul, mert kijelentése szerint ez a szerződés a világ békéjét veszélyeztette.

A társaság azzal indokolta meghatározását, hogy értesülése szerint az egyezmény megkötése súlyos zavarba hozta nemcsak az Egyesült-Államok kormányát, hanem a külföldi államok vezető köreit is, amelyek pedig erősen fáradoznak a béke fenntartásán.

Londonból jelentik: Angol politikai körökben nagy megkönnyebbülés mutatkozott arra a hírre, hogy az engedményes amerikai társaság elállt szerződése végrehajtásától. Angol körökben hangoztatják, hogy nagy hálával tartoznak Hull amerikai külügyi államtitkár-

val, bár ezt törvényen kívül állónak tekintem. Nem szándékozunk a Népszövetségtől Etiopia kizárását kérni. A Népszövetség feladata lesz, hogy válasszon Olaszország és Etiopia között.

Az újságírók kérdésére Aloisi még ezt mondotta:

— Nincs közvetlen veszély, ha csak nem provokálnak bennünket.

Ebből a kijelentésből arra lehet következtetni, hogy a genfi tanácskozás alatt nem kell olasz háborus lépéstől tartani.

A Reuter értesülése szerint politikai körökben biztosra veszik, hogy az olasz-abesszin viszály ügyében a népszövetségi tanácskozás több napot vesz igénybe és jövő hétfőig fontosabb döntés még várható.

nak, aki hosszas fáradozás után mégis elérte a szerződés megsemmisítését.

A Reuter-iroda jelentése szerint az abesszin kormány megkapta az Egyesült-Államok kormányának táviratát, amelyben közli az amerikai társaságnak adott engedmény ügyében kötött szerződés megsemmisítését. A távirat kézhez vétele után az abesszin kormány egyik tagja csodálkozásával fejezte ki, hogy egy engedményesnek joga legyen a szerződést 3 nappal annak aláírása után felmondani.

Az abesszin kormány nagyszabású hadianyag megrendeléseket eszközölt Európában és Amerikában. Így például egy svájci hadianyaggyártól gépzérségi felszerelést rendeltek 100 ezer font sterling értékben. Amerikából 50 ezer dollár értékű gázárcot és sátorponyvát vásárolt az abesszin kormány, míg Hollandiából teleszkópokat és különböző harctéri távcsöveket rendeltek.

Chertok amerikai tőzsdés, aki szintén szerződést kötött a négussal, a leghatározottabban kijelentette, hogy *nem mond le a koncesszióról és jogos igényt továbbra is fenntartja.* Az amerikai vállalkozó egyébként táviratozott Abesszinia londoni követéhez, akivel közölte, hogy a közeli napokban az angol fővárosba érkeznek.

Angol protektorátus?

Ugyanakkor, amikor Genfben a két szembenálló nagyhatalom döntő csatára készül álláspontjának érvényesítésére,

Abessziniából már valóságos harcok híre érkezik. A Reuter-ügynökség megerősíti azt a hírt, hogy 2500 főnyi olasz előcsapat Eritreából benyomult abesszin területre. A menekült lakosság megtöltötte a Dirédaua melletti falvakat. A menekültek szerint az olasz csapatok folytatják előnyomulásukat.

Elmondották azt is, hogy az abesszin határőrökkel folytatott csatározás során négy olasz katona elesett. Több községet az olaszok elfoglaltak. A Reuter-iroda jelentése szerint az abesszin lakosság körében egyre általánosabbá válik az a meggyőződés, hogy a kiéleződött helyzet számára csak egy megfelelő megoldás kínálkozik, még pedig az,

ha Abesszinia maga kéri, hogy Anglia teressze ki protektorátusát Abesszinia egész területére.

Kairóból jelentik: Az egyiptomi minisztertanács ma jóváhagyta a Szudánnal kötött egyezményt a Tana-tó kiaknázásával kapcsolatban. Ennek előzménye, hogy még áprilisban Abesszinia felkérte Egyiptomot és Szudánt közös értekezlet tartására a Tana-tó ügyében. Egyiptom azt válaszolta, hogy előbb erre vonatkozólag szerződést kell, hogy kössön Szudánnal. Ezt a szerződést most megkötötték.

A Fehér Kereszt nagytermében f. hó 7-én **szombaton este 9 órakor** Arad intelligens közönsége részére **díjtalan táncbemutatót** rendezek. Aradon még ismeretlen táncok szenzációs előadásban kerülnek bemutatásra.

5047

Iritz Ilonka.

Tizenhárom évi fegyházát és hét évi súlyos börtönt osztottak ki az aradi kémkedési bűnpör három vádlottja között

Fasanák hét, Csiszár hat évi fegyházát, míg Kovács hét évi súlyos börtönt kapott — Érdekes vallemások a főtárgyaláson

A Probst-féle kémkedési ügy után ma került főtárgyalásra a második csoportba tartozók ügye: Fasanák Béla volt autobussoffőr, Csiszár G. volt vasuti inspektor és Kovács József kereskedősegéd állottak ma vádlottként az aradi törvényszék dr. Costa-Tautu-tanácsa előtt. A vádirat szerint Fasanák Béla 41 éves soffőr és Csiszár G. 46 éves hivatalnok hazárulást követtek el, mert a békéscsabai kém-szervezet megbízottjaiként katonai vonatkozásu információkat küldöttek Magyarországra, míg Csiszár a vasutvonalokról és vasuti hidakról küldött felvilágosításokat. Az elvégzett szolgálatokért Fasanák 6000, Csiszár 1950 leít kapott.

Elsőnek Fasanákot hallgatták ki, aki beismerte, hogy leveleket küldött Magyarországra. Kijelentette, hogy a békéscsabai kémszervezet megbízottja Aradon járt és rábeszélte, lépjen a szervezet szolgálatába. *Elfogadta az ajánlatot, de nem volt szándékában kémkedni, ellenkezőleg, bosszút akart állani a rajta esett sérelmekért.* Kijelentette, hogy annakidején a vörös hadsereg tagja volt Magyarországon, majd átlépett a román hadseregbe. Amikor a fehér hadsereg bevonult Budapestre, ott tartózkodott, elfogták és súlyosan bántalmazták. Hazajött és éveken át a sziguranca szolgálatában állott Timisoarán, *sőt ő volt az, aki Glattfelder volt timisoarai püspököt megfigyelés alatt tartotta. Amikor elfogadta a megbízatást, az volt a célja, hogy a szervezet tagjait a rendőrség kezére adja.*

Csiszár nyomorával védekezik

Csiszár kihallgatása alkalmával szintén azzal védekezett, hogy valótlán adatokat küldött. Egy rokona a magyarországi Elekről jött hozzá és látta, milyen nyomorban él. A rokon, egy Kukula nevű egyén, pénzt ajánlott fel, ha információkat ad. *Egy darab kenyere nem volt a háznál és a nyomor arra kényszerítette, hogy elfogadja az ajánlatot.* Hasonló helyzetben mindenki úgy tett volna, mint ő. *Kijelenti, hogy a szervezetben az 575-ös számot viselte.* Összesen 1950 leít kapott, de nem küldött jelentéseket, bármennyire sürgették. Végül fenyegető hangon irtak neki, mire hamis adatokat adott az aradi állomás helyzetéről.

Sommer Sándor muraseli korcsmáros kijelentette, hogy Csiszár az ő nevében kapott pénzt, amelyből kifizette korcsmai adósságait. Ujra Kukulára terelődik a szó és dr. Costa elnök megkérdezi a vádlottat, véleménye szerint

Megölte feleségét

Jehlicska szlovák népvezér sógora

Zsolnáról jelentik: Megdöbbentő és véres családi dráma játszódott le a közeli Zinováralján. Jehlicska ismert szlovák népvezér sógora, Pazuri Kálmán földbirtokos meggyilkolta a tőle különváltan élő feleségét. Pazuri néhány évvel ezelőtt nősült meg és eleinte harmonikus házasságot élt feleségével. Később azonban könnyelmű életmódhoz kezdett, eltékozolta vagyonát, sőt felesége hozományát is, úgy, hogy néhány hónappal ezelőtt az asszony elhagyta és külön költözött tőle. Kedden este a földbirtokos ittas állapotban elment felesége lakásának ablakához és ott kérte feleségét, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony elutasította könyörgését, mire Pazuri betörte lakását és késével szivenszurta az asszonyt, aki meghalt. Pazurit letartóztatták.

milyen nemzetiségű a békéscsabai szervezet megbízottja.

Csiszár: Ugy hiszem, sváb.

Miután Fasanák egyik levelében arról irt, hogy megismerkedett egy Putin Traian nevű tiszthelytessel, a bíróság kihallgatja Putint, aki megerősíti a vádlott ama védekezését, hogy sohasem találkoztak és nem ismerik egymást. Fasanák kijelenti, hogy látásból ismerte a tiszthelytést és azért használta fel a nevét, hogy annál biztosabban lépjen csálja a magyarországi szervezet megbízottjait. *Atanasiady védő is kéri a bizonyítás kiegészítését annak megállapítására, hogy védené valótlán adatokat adott jelentéseiben.* A bíróság mindkét indítványt elveti, mire Ionescu bíró, delegált ügyész kezdi meg vádbeszédét. Kijelenti, hogy mindkét vádlott súlyos büntetést érdemel és nem adható hitel Fasanák ama kijelentésének, hogy törbe akarta esalni a kémszervezet megbízottjait. A feljelentést régen meg kellett volna tenni, ha ilyen szándéka volt. Csiszáról tudták, hogy skrupulózus nélküli ember, aki pénzért mindenre kapható. Súlyos büntetést kér. *Banciu védő hivatkozik arra, hogy Fasanák sem tervrajzokat, nem fényképeket vagy katonai okmányokat nem továbbított, információi helytelenek voltak és így nem alkalmazható rá a kémkedésről és hazárulásról szóló törvény.* A vádlott le akarta leplezni az egész szervezetet, szerencsétlenségére azonban elfogták, mielőtt keresztülvihette volna szándékát. Ha tényleg kémkedési szándékai lettek volna, úgy a Békéscsabáról kapott leveleket elégetti és nem őrzi meg. *Atanasiady védő kijelenti, hogy katonai ügyész volt ezelőtt és számos ilyen ügy került eléje. Azonban ennyire komolytalan kémkedési pert még nem látott. Semmi titok sincs abban, vajon felentették-e már a gradistei viaduktot vagy helyrehozták-e az árvíz által megrongált timisoarai vasuti hidat. Az sem titok, ki az aradi állomás-*

A Városi Zenede

igazgatósága közli, hogy **szepiember hó** **RUSSU IRINA** ur szozay, ki tanulmányait Wlenben végezte és a legkiválóbb pedagógusok sorába tartozik

megkezdzi ének- és dal kurzusait.

Jelentkezések naponta (elután 3—) óráig a zenede igazgatóságánál. 5042

Felakasztotta magát egy bucaresti-i ügyvéd

— Két megrendítő öngyilkosság a fővárosban —

Bucurestiből jelentik: Ma reggel Lascar Catargiu-ut 28. szám alatti lakásán felakasztotta magát Beluta Nicolae 40 esztendőes ügyvéd, akit holtan találtak. Az öngyilkos ügyvéd nem hagyott hátra levelet, tettének oka ismeretlen, azt hiszik azonban, hogy — miután különváltan él feleségétől — családi okok miatt dobta el magát az életet.

Egy másik öngyilkosság is történt a fővárosban: ma reggel Serban Voda: 170. szám alatti lakásán fobelötte magát Umberto Lazzaro, akit a mentők hatalmas vértöcsa

közepén, holtan találtak. Megállapították, hogy a halál villámgyorsan következett be. Három levelet hagyott hátra a szerencsétlen tengerésztiiszt: az első levelet Bakonyi Nuci nevű menyasszonyának, a másodikat jövődöbeli anyósának, a harmadikat pedig Lelescu Victor nevű barátjának címezte. Végzetes tettét azért követte el, mert miután a fővárosi városházán állással kecsegtették, lemondott a kereskedelmi tengerészetnél viselt állásáról, az új állást azonban nem tudta megszerezni.

H. SZIKLAY GIZI

lánciskolaában beiratkozás és felvilágosítások napközben lakásán Str. I. G. Duca 4. (volt Str. Bucur) I. em. este 8 órától mindennap az iskola helyiségében, Krispin terem, Str. Eminescu 32.

Az összes újdonságok tanítása minden csütörtök, vasárnap és ünnepnap gyakorló est.

Brád Szappan

csak a fenti aranynyomásos védjegyvel valódi 4747

főnöke és hány vágánya van a vingai állomásnak, Csiszár olyan adatokat adott, hogy még csak kémkedési kísérlettel sem vádolható. Legfeljebb csalást követett el, ezért már megbűnhődött öt hónap alatt, amióta vizsgálati fogságban van. Felmentést kér.

Az utolsó szó jogán Fasanák kijelenti, hogy nem bűnös, becsületes szándékok vezették és mindent kockára tett a cél érdekében. *Apellál a bíróság jószívére, a bíróságtól függ, porbasujt-e vagy felemel egy sokatszenvedett családot. Gyermekéi várják a kenvérkeresőt.* A bíróság szerdán délben 12 órakor hirdetett ítéletet az ügyben.

mindkettőt bűnösnek mondotta ki hazárulás büntetésében és ezért Fasanák Bélát hét évi, Csiszárt hat évi fegyházzal sújtotta.

Az ítélet kimondotta, hogy Fasanák ama védekezését, hogy le akarta leplezni a kémszervezetet, a bíróság a terhelő adatokkal szemben nem vehette komolyan. Az ügyesség súlyosbításért, a védelem felmentésért fellebbezett.

Kovács bűntette: 7 évi börtön

A következő vádlott Kovács József aradi kereskedősegéd volt, akit azzal vádoltak, hogy az aradi állomás mozdony- és vasuti kocsikészletéről, azonkívül az Astra-gyár gyártási munkájáról adott felvilágosításokat a szegedi kémosztálynak. A vád szerint a kémosztály egyik tagja, Kaiser Pál Aradra jött látogatáiba, ahol hűgá, Vancea Axente vasutas felesége Kovácsékkal lakik egy házban. Ekkor kerültek összeköttetésbe. Kihallgatták Vanceát és feleségét, majd Banciu védő kérte az aradi állomásfőnök kihallgatását, arra nézve, titkos adatokat adott-e Kovács, azonkívül kéri Schapira Emanoil Astra-gyári igazgató kihallgatását, hogy az: az adatok, amelyeket a gyárról adott, titkosak-e. A bíróság a védelem kérését elutasította, majd Ionescu ügyész súlyos büntetést kért. Banciu védő felmentést kért azon a címen, hogy Kovács nem adott nemzetvédelmi szempontból fontos és titkos adatokat. Hangsúlyozta, hogy a vádlott négy éve áll munka nélkül és szolgálataiért mindössze 1200 leít kapott, azonkívül, hogy nem képes kémszolgálatra. Az ügyben a bíróság szintén ma hirdetett ítéletet, amelyben Kovácsot is bűnösnek mondotta ki hazárulás büntetésében és ezért

hét évi súlyos börtönnel sújtotta,

Az ügyész itt is súlyosbításért, a védelem pedig felmentésért fellebbezett.

Alpár e/a Verebes!**Alpár Gitta fosztotta-e
meg asszonyi szeszélyből****Verebes Ernőt a »Bál a Savoyban«
főszerepétől?**

A törvényszék több filmszakértő kihallgatását rendelte el Verebes Ernőnek a City Film ellen indított kártérítési perében

Budapestről jelentik: Emlékezetes sikere volt az elmúlt évben a City-film vállalkozásában készült *Bál a Savoyban* című Abraham-filmnek, mely Winter Sándor utolsó szereplése is volt egyben a filmgyártás terén. A sztárszerepet *Alpár Gitta* kreálta és az előzetes kommunikék szerint *Verebes Ernő* is főszerepet játszott volna a filmben. Az utolsó pillanatban azonban egy berlini színész vette át *Verebes* szerepét.

A hirtelen történt szereplésváltozás igen érdekes körülményeit tárja fel az a kereset, melyet *Verebes* indított a City-film Rt. ellen négyezer pengő megfizetéséért.

— Eppen Bécsben tartózkodtam — adja elő *Verebes*, — amikor két ismert színházi és filmügynök, *Hegedüs Imre* és *Weissberg Ernő* utján táviratilag szerződést kötöttem *Winter Sándorral* a forgatásra kerülő *Bál a Savoyban* című film egyik főszerepének eljátszására. Néhány nap múlva *Pestre* utaztam, ahol a legnagyobb meglepetésemre a két filmügynök közölte velem, hogy táviratom kézhezvétele után *Winter telefonon közölte velük, hogy stornirozza szerződésemet.* Én tiltakoztam, de a két ügynök mindenáron rá akart venni, hogy

álljak el a szerződésemtől, mert *Alpár Gitta* kifogásolja ezt.

Én bővebb felvilágosítást kértem a hihetetlennek, másrészt illetéktelennek látszó beavatkozás ellen, de az ügynökök nem akartak bővebb felvilágosítást adni. Ilyen körülmények mellett kénytelen voltam elszerződni a Fővárosi Operettszínházhoz. Arra kérem a bíróságot, kötelezze a filmgyártást a szerződésben kikötött 4000 pengő honorárium és költségeim megfizetésére.

Verebes és Fröhlich

A filmgyár *Teleky* járásbíró előtt tagadta a követelés jogosultságát és ezeket adta elő:

— *Hegedüs* és *Weissberg* azzal állítottak be egy napon, hogy *Verebes* szívesen vállalkoznék egy szerep ellátására a forgatásra kerülő filmben. Mi szívesen vettük *Verebes* ajánlkozását, de figyelemztettük az ügynököket, hogy *Alpár Gitta* magának tartotta fenn a film összes szereplőinek megválogatását, még pedig olyan formában, hogy aki ellen bármely okból kifogása van a jelentkezők közül, azt nem szerződhetjük. A művésznek közölte is a két ügynökkel, hogy *Verebes* szereplésébe semmi szín alatt nem egyezik bele, így az általuk önhatalmúlag megkötött szerződését kizárólag ők a felelősek.

A bíróság kihallgatta a két ügynököt, akik azt adták elő, hogy *Alpár Gittának* semmi kifogása sem volt *Verebes* szereplése ellen, csupán megkérte őket, várjanak a végleges szerződéssel, míg férjével, *Fröhlich*-hel is megbeszéljk az ügyet *Erre* három hetet kért. A határidő eltelté után azonban nem nyilatkozott, amit mi végleges beleegyezésnek tekintettünk.

A járásbíró a két tanu vallomásaival tisztázottnak vette az ügyet és kötelezte a filmgyártást a négyezer pengő honorárium megfizetésére. A bíróság megállapította, hogy a szerződés felbontása jogtalanul történt, mert *Verebes*nek előzően nem volt tudomása *Alpár* vétőjogáról. De ettől eltekintve is a kikötött terminus után nem tiltakozott *Verebes* szereplése ellen.

A City fellebbezése ma került a törvényszék *Kocsán-tanácsa* elé. A filmgyár dr. *Merényi Miklós* utján sérelmezte, hogy több tanuját nem hallgatták ki, hosszasan bizonygatja, hogy a két filmügynök volt a hibás, akiknek nem állt jogukban megkötni a szerződést.

— Valótlán — mondja ezután —, hogy beleegyezett *Verebes* szereplésébe és csak később tiltakozott férje utasítására, a valóság az, hogy mind a ketten tiltakoztak ellene. Elő kell adnom, hogy *Verebes* is nagyon jól tudta, hogy a közte és *Alpár* között fennálló feszült viszony miatt az a szerep-

tése lehetetlen, be kellett volna látnia, hogy a két filmügynök szerződési ajánlata nem komoly. Kért *Bingerih János*, a *Hunnia* igazgatója, *Székely István*, a film rendezőjének és *Gál Ernő* gyártási vezetőnek a kihallgatását, valamint *Winter Sándor* meghallgatását is.

Asszonyi szeszély

Verebes Ernő dr. *Balassa Gyula* ügyvéd utján helybenhagyó ítéletet kér. Szerinte a bizonyítási indítványok nem dönthetik el az ügyet, mert *Verebes e szerződésének stornirozását tisztán egy asszonyi szeszélynek köszönheti.* A művésznek menedzsere utján azt válaszolta az ügynököknek, hogy bár neki nincs *Verebes* ellen kifogása, mindenestre megkérdezi még a férjét is.

A kért háromhetes terminus alatt *Verebes*

**Aradi östehetség sikere
egy budapesti kiállításon**

Miklós István beérkezéséről, gyermekkoráról beszél Aradon élő boldog édesanyja

Budapest nyári látványosságai között legérdekesebb volt az östehetségek kiállítása, melyen tanulatlan emberek, egyszerű munkások, földmivesek, pásztorok és kézművesek üde és erőteljes életlátásukkal, egy ösztönös és sokszor megdöbbentően bizarr művészet megnyilatkozásaival kápráztatták el a szemlélőket. Az Erzsébet-téren *Bálint Jenő* rendezésében nyílt meg a Magyar Östehetségek kiállítása, melynek legfőbb szenzációjaként egy fiatal, tehetséges művész neve bukkan fel az ismeretlenség homályából. Ez a fiatal művész, aki egy csapásra ismert lett *Budapest* művészköreiből, *Miklós István* aradi építésrajzoló és címfestő, aki négy évig dolgozott *Steiner Jenő* aradi építésznél és két év előtt indult el a *Cornel Popescu*-ucca 30. számú házából, hogy az ország határán túl keressen munkát magának.

Miklós István dolgozott, küzdött a mindennapi kenyérért, de tavaszi hajnalokon kiment festőállványával a Dunaparra és a kelő nap s a rózsaszínű felhők színeit varázsolta a vászonra, amit kosztprézből elvont garasaiért vásárolt magának.

Amikor mint építésrajzoló, nem kapott munkát, akkor új foglalkozási ágat keresett. Beállott címfestőnek és *Békéscsabára* mert, ahol a körülmények kényszere folytán, mindenféle ideiglenes munkát elvállalt.

Közben minden héten küldögette leveleit az egyetlen megértő, mindig biztató, mindig jószágos barátjának, az édesanyjának.

— Édesanyám, én küzdök és bizok benne, hogy egyszer még felvirrad reám a szerencse — írja az egyik levelében, amit az özvegy édesanyja, *Özvegy Gelléné*, drága kincsénél is jobban őriz.

Egy nap valóra is vált a fiatal *Miklós István* reménykedése. A Dunapart egyik csendes, romantikus táját festegette, amikor arra lett figyelmes, hogy embercsoport áll a háta mögött, akik figyelik elmerült alkotómunkáját. A csoportból kivált egy ur, aki *Miklós István*hoz lépett, gratulált a művéhez. Ez az ur *Bálint Jerő* újságíró volt, aki felhívta a fiatal művész fi-

Elismerően precíz órák!

Csáky-nál Arad

Főtér, a Consum R.T. tagja!
A legjobb óra, ékszer javítóműhely.

neve állandóan együtt szerepelt *Alpár*val a lapközleményekben, sőt azután is, hogy a film forgatása megindult. Mindez ellen a művésznek semmi kifogása nem volt s *Verebes* és a művész között fennállott állítólagos feszült viszony miatt harag akkoriban már nem volt köztük. A két művész — magyarázta az ügyvéd — egyidőben futott be *Berlinben*. A közöttük később nagyon forróvá melegült légkör egész *Berlin* előtt ismeretes volt. De *Alpár*nak később arra is gondja volt, — mondotta az ügyvéd — hogy közeli, majd később megkötött házasságának intimebb részletei felől se maradjon tájékoztatlan a nyilvánosság. Ilyen kevéssé érzékeny természettel semmi oka sem lehetett *Verebes* filmszereplése ellen.

— De az sem hihető, hogy volt férjének lelt volna ellene kifogása, hiszen a kérdéses időben *Gustav Fröhlich* már *Berlinbe* költözött a válóper előkészítése miatt és közeli újabb nősüléséről is tájékoztatta a sajtót. Elképzelhetetlen — következő teli *Verebes* ügyvédje —, hogy ilyen körülmények mellett a feleségéről már lemondott férj törődött volna azokkal a cikkekkkel, amelyek *Pesten* a művésznről ezidőben megjelentek és amelyek *Alpár* és *Verebes* régebbi házasságának állítólagos felújítását pertraktálták. Kétségtelen, hogy tisztára *Alpár* szeszélye ütötte el *Verebes*t a szerepléstől, melyért a filmgyártást terheli a felelősség.

A bíróság ezután újabb tanúk kihallgatását rendelte el, köztük *Alpár Gitta* menedzsere, amit később megállapítandó határnapon fogantatosítanak.

gyelmét a készülő „Östehetség kiállításra“ és lelkes pártfogója és támogatója lett a fiatal, tehetséges munkásnak.

A kiállítás a szerény modorú fiatalembert a közfigyelem előterébe állította. Képeiről a pesti és békéscsabai lapok hasábjokban számolnak be. Páratlan ábrázolóképeségét, finom szinkultúráját s képeinek monumentális hatását melegen méltatják.

Az egyik budapesti nagy napilap a következőket írja az aradi *Miklós István* képeiről:

— *Miklós István* most állít ki először. *Békéscsabán* szobafestő, mintha hosszú évek tanulmánya volna mögötte, olyan biztosan rajzol. Színei halk, finom, csodálatosan vibráló színek. Sulyos mondanivalóit dekoratív könnyedséggel oldja meg. Képei kiforrott művészre vallanak.

Özvegy *Gelléné* a *Popescu*-uccai kis házban várja a postát és gyűjtögeti a kivágott újságcikkeket...

— Mikor jön haza a fia? — kérdezem az édesanyját.

— Azt írja a lelkem, ha egy pár képet sikerül eladni, akkor haza jön. Nagyon szeretne hazajönni, de kell a pénz vászonra, meg festékre. Az én kicsi nyugdíjam meg olyan kevés, hogy nem tudom segíteni az én szép, nagy fiamat. De majdcsak megsegít bennünket az Isten! Tudom én, ez is nagy dolog, hogy ennyit irnak róla a lapok, de meg is érdemli a lelkem, mert a legjobb fiu a világon.

Mappát vesz elő és kirakja *Miklós István* gyermekkori rajzait. Érdekes látni a sorba rakott képeken, mint válik a bizonytalan tapogatózás erőteljes, komoly munkákká. Tízennyolc éves korában rajzolt önarcképe bámulatos technikát, biztonságot és kifejező erőt árul el.

Közben beszél a feketeruhás özvegy az egyetlen életben maradt gyermekéről, aki már olyan híres, hogy autogrammot kérnek tőle az urj hölgyek. A kis szoba tele van *Miklós István*nak képeivel, a gyermekkori emlékeivel, melyek felett változatlan hűséggel virraszt az anyai szeretet.

W. R. A.

Titokzatos holttestek a főváros határában

Bucurestiből jelentik: Baneasa község közelében, amely tudvalevőleg határos a fővárossal, az államvasutak igazgatósága a pályatest alatt az országúton alóljárót épít. Az ásatási munkálatok során ma 35 emberi csontvázra akadtak. A lelet érdekességét növeli, hogy a csontvázak ujjain aranygyűrűket, fogaikon arany koronát, sőt némelyik mellett külföldi pénzdarabokat is találtak. A holttestek egy része függőleges helyzetben állt a földön. A nyomban folyamatba tett vizsgálat egyelőre semmi pozitívumot nem tudott megállapítani és azok két feltevés körüli mozognak. Az egyik szerint földomlás történhetett, amely váratlanul elnyelte a szerencsétlen embereket, de nem lehetetlen az sem, hogy valamilyen harc, vagy vereség áldozatai számára rögtönzötték ezt a temetési helyet. A hatóságok folytatják a megkezdett vizsgálatot.

A BŐR SZÉPSÉGE

a használt krémtől függ.

A bőrkrem szerepe nagyon egyszerű. Mégis okvetlenül szükséges, hogy mélyen behatoljon a bőr pórusaiba, egészen a DERMAIG*) (az epidermisz alatti rétegig) hogy frissességét és erejét megtartsa. EUKUTOL olyan krém, amely megőrzi a bőrt. Alkatrészei organikus eredetűek, emiatt a derma cellái könnyen asszimilálják, miáltal megerősödnek. Ha Eukutol használt, az epidermiszt ellátja mindazon anyagokkal, amelyekre szüksége van, hogy megőrizze fiatalágát, erejét és bársonyosságát.

Használja az
EUKUTOL
BŐRKREMET
az epidermisz legjobb erősítő szere!

A BŐR két részből áll: a látható epidermiszből és a láthatatlan dermából. Amíg a derma megtartja frissességét, erejét, az arc bőr nem lesz ráncos. Mindent meg kell tehát tennie, hogy a derma erejét megtartsa.

Ifj. Szendrey Mihály és Róna Dezső kapták meg az aradi színház bérletét

— Vita az interimár-bizottság ülésén a színház-ügyben —

Aradváros vezetősége ma délelőtti ülésén határozatot hozott a színház koncessziója ügyében és úgy döntött, hogy az aradi színházat az 1935—36-os színiszezóra ifj. Szendrey Mihálynak és Róna Dezsőnek adja. Az átmeneti-bizottság határozatát élénk és hosszúságos vita előzte meg. A benyújtott pályázatokat Berzovan Ioan pénzügyi tanácsos ismertette, aki a szabadságon lévő Popa Constantin kulturatanácsost helyettesíti. Javaslatot azonban nem terjesztett a bizottság elé.

Cotioiu Romulus dr., az átmeneti-bizottság elnöke annak a nézetének adott kifejezést, hogy először az átmeneti-bizottság régi tagjai szólnak hozzá a kérdéshez, mivel ők jobban ismerik a helyzetet, tekintettel arra, hogy már az elmúlt esztendőben foglalkoztak a színház ügyével. Az első felszólaló Vicas Iuliu dr. volt, aki a következőket mondotta:

— *Javasolom, hogy a színházat Szendrey Mihálynak és Róna Dezsőnek adjuk, mert mindketten megfelelő művészi és adminisztratív tapasztalatokkal rendelkeznek és mert — nézetem szerint — ők nyújtják egy városnak, mint a közönségnek a legmegfelelőbb garanciát.* Akkor is, amikor Róna Dezső volt az aradi színház igazgatója, valóban fővárosi nívóú előadásokat produkált, reméljük tehát, hogy Szendrey és Róna társulása ezt a régi korszakot varázsolja újra az aradi színház falai közé.

Parcz Béla dr. csatlakozott Vicas dr. javaslatához és ő is azt ajánlotta, hogy a Szendrey-Róna-alakulatnak adják a színházat, mert a legkomolyabb pályázóknak ők tekinthetők. Vulpe Iosif felszólalásában állást foglalt az ellen, hogy a színházat Szendreynek adják.

— Ajánlatos lenne — mondotta — ha előbb megvizsgálánánk a volt igazgató multbeli szinígazgatói tevékenységét és csak azután döntenénk pályázata tölött. Mindenekelőtt az új igazgatót arra kellene köteleznünk, hogy tegyen le a városnál megfelelő készpénz-garanciát annak biztosítására, hogy színészei és alkalmazottai pontosan megkapják járandóságukat.

Petrila Ioan dr. azt javasolta, hogy annak adják a színházat, aki kötelezettséget vállal arra, hogy a színházban saját költségére bizonyos javításokat, tatarozásokat elvégeztet. Vigyázó László a Szendrey-Róna-alakulat mellett foglalt állást. Vulpe Iosif újabb fel-

szólalásában azt javasolta, hogy az új igazgató személyére vonatkozólag kérjék ki Isac Emil színészeti főfelügyelő véleményét, mint ahogy ezt Oradea városa is tette. Müller Vendel dr. annak a nézetének adott kifejezést, hogy a színházat Inke Rezsőnek adják.

Stana Todor Müller Vendel dr. indítványához csatlakozott. Vulpe Iosif még arravonatkozóan tett ajánlatot, hogy Szendrey timisoarai működésére vonatkozóan Timisoara városától kérjenek felvilágosítást, majd pedig Cotioiu Romulus dr. összegezte az elhangzottakat és szavazásra tette fel ezt az utóbbi javaslatot. Egyben közölte azt is, hogy Forgács Sándor az Inke Rezső-féle kombinációból visszalépett. A bizottság tagjai öt szavazattal négy ellenében az elhatalasítás és Timisoara városához való átirás ellen döntöttek. A javaslat ellen szavazott Vicas Iuliu dr., Parcz Béla dr., Vigyázó László, Petrila Ioan dr. és Zabb Stefan. Ezután az átmeneti-bizottság elnöke szavazásra tette fel a kérdést, hogy a Szendrey-Róna-alakulatnak adják-e a színházat. A javaslat mellett szavaztak: Vicas Iuliu dr., Parcz Béla dr., Vigyázó László és Memete Dimitrie dr. A javaslat ellen szavaztak: Vulpe Iosif, Müller Vendel dr., Petrila Ioan dr. és Stana Todor. Zabb Stefan tartózkodott a szavazástól. A szavazás állása tehát négy-négy volt. Cotioiu Romulus dr. elnök ekkor arra kérte Zabb Stefan, hogy szavazzon ő is. Zabb Stefan ennek a kérdésnek eleget tett és Szendrey mellett adta le szavazatát.

Igy tehát az aradi színház koncesszióját Szendrey Mihály és Róna Dezső kapták meg.

Az új szinígazgatóknak — akiket különben Arad közönsége jól ismer — kötelességük, hogy az átmeneti-bizottság tagjai többségének bizalmát elsőrendű társulattal és magas színvonalon mozgó előadásokkal érdemeljék ki. Amint az elmúlt szezon néhány sikere — első sorban az „En és a kisöcsém”-et említjük — tanusítja, a sikeres színházvezetésnek egyetlen titka van: jó darabokat jó színészekkel, nívós előadásban kell a közönség elé vinni. Ha ennek a kötelességüknek a szinígazgatók maradék nélkül eleget tesznek, ha állandóan szem előtt tartják a város közönségének érdekeit, akkor a város vezetőségének bizalma mellett Arad közönségének bizalmára és pártfogására is számíthatnak.

Itt említjük meg, hogy a város annakidején százötvenezer lelt szavazott meg a színház rendbehozatalára. Remélhetőleg ezeknek a munkálatoknak keresztülvitelére még a sziniszazon megkezdése előtt sor kerül.

Edith Salon értesíti a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy őszi szezonját újból megkezdte Str. 29. Decemvrie 13a. 5030

Uccakövezéseket határozott el az aradi interimár- bizottság

— Uj közút Segában —

Muresan Ioan városi főmérnök az átmeneti-bizottság mai ülésén javaslatot tett arra vonatkozóan, hogy 1,252.985 lei értékben árlejtést irjanak ki az alábbi uccák kövezéséhez szükséges kő- és kavics-mennyiség szállítására: 1. Dinu Bolintineanu és Teiul Doamnei. 2. Eroul necunoscut. 3. Oituz, a Mures partjától a Dorobantilor-uccáig. 4. Az Abatorului-ucca folytatása, egészen a hidig. 5. Sezatoarei (ennek kövezése makadammal történne.) 6. Astra, egészen az iskoláig. 7. Tribunal Corches és 8. Vasile Paguba.

Cotioiu Romulus dr. átmeneti-bizottsági elnök felhívta a tagok figyelmét arra, hogy egyedül a Tribunal Corches-ucca kövezése 600 ezer leibe kerülne és ezért azt javasolta, hogy egyelőre csak a többi uccák rendbehozatalára irjanak ki árlejtést. Cotioiu dr. ugyanis át akarja tanulmányozni a helyzetet és esetleg a szóban levő hatszázezer leit más uccák kövezésére fordítja, ahol sürgősebb lenne a kövezés. A bizottság ezt a javaslatot elfogadta.

Elfogadták Tripa Mihail gépezemigazgató azon javaslatát is, hogy Segában a Brancoveanu és a Scoalei-uccák keresztvezésénél új közutat állítsanak fel és az arravonatkozó munkálatokat haladéktalanul megkezdjék.

Parcz Béla dr. szavá tette azt a panaszt, hogy a háztulajdonosoknak a város rendelete értelmében a sáncokban is ki kell gyomláltatniok a fűvet, holott éppen ezek a fűvek kötik a sáncokat, amelyek fű nélkül beomlanak. Vulpe Iosif közölte, hogy a szóban levő rendelet csak a házak előtti részre vonatkozott és a sáncokra minden bizonynyal a végrehajtóközegek csak tévedésből értelmezték.

CORSO CENTRAL

5 és 7 1/4 órákor

Este 9 1/4 órákor

A kisorsolt előgény

Rendkívül kedves, mulatságos, énekes vigjáték.
Lew Ayres, Pat Paterson, Reginald Denny.

SELECT 5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor
Repriz-premier!

SADIE Mc KEE

Joan Crawford, Franchot Tone

URANIA 5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor
Utolsó!

Sziv a törvény előtt

Főszerepben: IRENE DUNN.

Jön: **Tropusi szerelem.** Mesteri felépítéssel
életkép. Főszereplői Paul Muni és Bette Davis.

Csokos vasárnap Énekes vigjáték. Főszereplői: Jenny Jugo, Friedrich Benfer, Paul Harbiger

Üzletáthelyezés!

Eminescu 15. szám alól áthelyeztem szücs- és szörmeáru üzletemet Bratlanu 10 szám alá a Iosif Vulcan iskolával szemben ahol mindennemű szörme munkálatok és festések a legolcsóbban készülnek. Szíves pártfogást kérve:

ZÁGONY ISTVÁN
5032 szücs és szörmefestő.

HIREK

Bírósági ítéletre adják ki a „Tovaris” filmet egy bucuresti-i társaságnak

Bucurestiből jelentik: Érdekes filmügyben döntött ma az ilfovi törvényszék. A bucuresti-i „Mercur”-filmkölcsönző megvásárolta a párisi „Sindex”-társaságtól a híres „Tovaris” című film egyik másolatát, amelyet az országban fognak vetíteni. A megállapodás értelmében a bucuresti-i társaság kétezer frank előleget adott, míg a szállítvány megérkezésekor a szállítótársaságnak további nyolcezer frankot kellett volna fizetnie. A film megérkezett a fővárosba, a devizarendelkezések miatt azonban a bucuresti-i társaság nem fizethetett frankban, hanem hivatalos kurzuson leiben akarta kiegyenlíteni tartozását. A szállítótársaság ezt nem fogadta el, hanem ragaszkodott ahhoz, hogy frankban fizessenek, vagy igazolják, hogy az összeget devizákban átutalták Párisba. A filmet addig nem adta ki. A Mercur-társaság erre a bírósághoz fordult és kérte, kötelezze a szállítótársaságot a filmek lefizetéséért ellenében való kiadására. A bíróság ma foglalkozott a kérelemmel, amelynek teljes egészében helyt adott, kötelezte a céget, hogy a nyolcezer frankot leiben fizesse ki, hivatalos kurzuson, egyben pedig kötelezte a szállítót, hogy az összeg ellenében a filmet adják ki.

LEGSZEBB KERTIBÜTOR KREBS & MOSKOVITZ

ARAD, új Neuman-ház.
Mindentelje kefe, kosár, lábtörölő, nád és tollporoló
Nagyon olcsó árban kapható. 2518

— HÜVÖSEBB LESZ. Mérsékelt délnyugati és nyugati szél, több helyen eső, vagy zivatar. A hőmérséklet süllyed.

ISKOLA HARISNYÁK LEGOLCSÓBBAN STRASSER-nél

4885 városházával szemben.

— ZÜRICH ZARLAT. Páris 20.26, London 15.22 és fél, Newyork 307 és fél, Milano 25.05, Amsterdam 207.57 és fél, Berlin 123.34, Prága 12.70, Varsó 57.92, Bucuresti 250.

— Titulescu külügyminiszter egy napra hazakerkezik. Bucurestiből jelentik: A „Tempo” értesítése szerint Titulescu külügyminiszter a jövő hét végén egy napra az országba érkezik, de nem utazik a fővárosba, hanem egyenesen Targu-Jiuba megy, ahol beszámol Carol királynak a külpolitikai helyzetről. Kihallgatásán Tatarescu miniszterelnök is részt vesz. Titulescu ezután Genfba utazik vissza.

— A németországi fajvédő propaganda új útja. Párisból jelentik: A „Havas” ügynökség berlini jelentése szerint tegnap a Sportpalotában a rohamosztágosok nagygyűlést tartottak, amelyen Jagow, a berlini milícia vezére kijelentette, hogy nem a zsidóellenes politika megvitatása céljából gyűltek össze, hanem arról van szó, hogy a fajvédő politikát folytatni kell. Büttner dr., a rohamcsapatok főorvosa élesen támadta a zsidókat, de kijelentette, hogy a harcot intellektuális fegyverekkel és nem az ucca közepén kell megvívni.

— Lefolyt az új Dnyeszter-híd teherpróbája. Chisenevből jelentik: Ma délelőtt 11 órakor volt az ujonnan helyrehozott Dnyeszter-híd teherpróbája, amelyen a polgári és katonai hatóságok vettek részt. Tighina állomásáról két mozdonyt és egy speciális kocsit indítottak utnak. A kocsiban 10 államvasuti mérnök foglalt helyet. A mozdonyok többször, különböző sebességgel haladtak át a hídon. A teherpróba eredménye kielégítő volt. Ezalatt a másik parton a szovjet bizottság végezte munkáját. Most már rövidesen sor kerül a közvetlen vasuti forgalom felvételére is.

— Megszünteti a németnyelvű híradást a bucuresti-i rádió. Bucurestiből jelentik: A fővárosi rádió tudvalevőleg a külföld számára francia és német nyelven is ad le híreket. A rádió vezérigazgatósága most rendeletet adott ki, amely a német nyelven való adást megszünteti.

— Csökkentek a tűzifa-árak. Bucurestiből jelentik: A tűzifa-idény tarifája szeptember 15-én megszűnik, amiért óriási tűzifa-szállítmányok érkeznek a fővárosba. Ezért az árak vagononként 3—400 leiel csökkentek. Bükkfa 5300, cser 5700, hántolt fa 6500 leiel. A nagy szállítási torlódás miatt szakkörökben komoly vagonhiányról panaszkodnak.

— Csütörtökön startolnak a tokiói repülés résztvevői. Bucurestiből jelentik: Kedvező idő esetén holnap, csütörtökön hajnali 4 órakor a baneasai repülőtérről utnak indul Tokio felé Papan és Popisteanu repülőgépe. A gép a Szovjetszövetség területe felett halad el és a bucuresti-i szovjetkövetésre már meg is érkezett a tanácskormány átrepülési engedélye. A start ünnepélyes keretek között történik meg.

Szeptemberi időjóslat

A meteorológiai intézetek időjósolatai legfeljebb az elkövetkezendő huszonegy órára szólnak és nem mindig pontosak, érthető tehát, hogy nagy keletje van a magánidőjósításoknak, akik hosszabb időre mondják meg előre, hogy milyen idő lesz s akinek a jóslatait nem is lehet igen könnyen ellenőrizni. Egy stockeransi tanító szeptember hónapra a következő időjósítást adja: Általában kellemes, őszi időjárás lesz, azonban keleten többször erős lehűlés. Az időjárásbeli katasztrófáktól kell tartani Spanyolországban, Magyarországon és a Balkán-félszigeten. A hajózásra nézve nagyon kedvezőtlen idő lesz a hónap 24-ike körül, de 7-én, 9-én, 13-án, 18-án és 23-án is nagy elővigyázatot igényel a hajózás. Ködök is lesznek a hónapban, még pedig 9-én, 10-én, 17-én, 18-án és 26-án. Szeptember 24-ike általában kritikus nap az időjárásban. Földrendést is jósol a tanító 7-ikére, 23-ikára és 24-ikére. Szeptember 4-én, 11-én, 23-án és 24-én pedig a jóslat szerint nagy tüzek lesznek. Általában 5-ike, 6-ika és 7-ike, 9-ike, 11-ike, 24-ike és 26-ika kritikus napok az időjárásban. Ezek után csak azt nem tudjuk, hogy mikor lesz a jóslat szerint kellemes idő.

— Felfüggesztették a magyarországi importot. Bucurestiből jelentik: A külkereskedelmi hivatal felfüggesztette az összes Magyarországból szülő árubehozatali engedélyek kiadását, miután a két ország külkereskedelmi forgalma nem felel meg a magyar—román kereskedelmi egyezmény feltételeinek, amelyek az összexport 70 százalékát engedélyezik importra.

Nagyságos Asszonyom!

Legyen szabad nb. figyelmét a f. évi szeptember elsején Str. Alexandri 11. sz. alatt megnyitott női és gyermekruha 4886

„MODE SALON”-unkra felhívni.

Növérém társaságában a legszakavartabb vezetés mellett külföldről most érkezett model rajzok alapján, a legkényesebb izlésnek is megfelelő munkát fogunk szállíthatni.

Amidőn csak arra kérem Nagyságodat, hogy egy próbarendeléssel legelőnyösebb s pontos kiszolgálásunkról meggyőződni kegyeskedjér, vagyok mély tisztelettel:

özv. Dr. Werner Sándorné,

— Hazahozzák a volt hadifoglyokat. Bucurestiből jelentik: A „Principesa Maria” nevű hajó a közeljövőben Oroszországba indul, ahonnan számos román nemzetiségű foglyot hoz vissza.

Peches feltaláló

— Nagyon peches ember vagyok én, uram, Feltaláltam egy újrendszerű tengeriáltjárót és egy újrendszerű repülőgépet.

— Na és?

— A repülőgép a tengerbe zuhant és a tengeriáltjáró a levegőbe repült...

— Uj magyar kereskedelmi és közlekedésügyi minisztert neveztek ki. Budapestről jelentik: Horthy Miklós magyar kormányzó Bornemissza Géza, iparügyi minisztert a kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium ideiglenes vezetése alól felmentette és winckelsteini Winckler István dr. államtitkárt, országgyűlési képviselőt kereskedelmi és közlekedésügyi miniszterre nevezte ki. Winckler István 1890-ben született, jogi és államtudományi doktor. Szaktudását többiben igénybevevették nemzetközi kereskedelmi szerződések megkötésénél. Többiben volt magyar kereskedelmi küldöttségek vezetője. Bethlen István gróf 1930. évi berlini, majd Gömbös Gyula, magyar miniszterelnök 1932. évi római tárgyalásain, mint gazdasági szakértő működött. Később a külkereskedelmi ügyek kormánybiztosává neveztek ki. 1933-ban pedig megbízták a Külkereskedelmi Hivatal megszervezésével. A múlt évben Rómában magyar részről ő írta alá a magyar—olasz—oszták szerződés gazdasági megállapodásait. Ez év március 5-én kereskedelemügyi államtitkárrá neveztek ki, míg most az iparügyi minisztériumból kettéválasztott kereskedelemügyi és közlekedésügyi minisztérium vezetésével bízták meg.

— A BIHORMEGYEI HATÓSÁGOKTÓL KAPOTT VALASZ ALAPJÁN VADAT EMELTEK KENYERES-KAUFFMANN ELLEN. Budapestről jelentik: Az Esti Kurir értesülése szerint a román hatóságoktól megérkezett a válasz Kenyeres-Kauffmann Miklós ügyében. Az ügyészség tegnap ismét kihallgatta Kenyeres és a lap szerint 12 rendbeli közokirathamisítás miatt emeltek vádat ellene.

— Személyi változások a Minorita-rendházban. Az aradi római katolikus plébánia szolgálatában több éven keresztül működött Iványi Kázmér, a gradistai hívek páratlan agitációs lelkésze. A rokonszenves, szerény lelkész nagy népszerűségnek örvendett hívei között, akiket fájdalommal érintett az a hír, hogy Iványi Kázmért Pázsity Bonaventura dr. rendfőnök az új tanévre Lugojra helyezte át. Iványi Kázmér néhány nap múlva Lugojra utazik, hogy elfoglalja új állomáshelyét. Az általa megüresedett helyre Szászmann Gedeon lugoji segédlelkészt neveztek ki. — Ugyancsak távozik Aradról a népszerű, nagy tudású fiatal hittanár és hittanár: Kulcsár Kálmán is, aki jelenleg missziós-uton van. Kulcsár Kálmán kiváló képességeire való tekintettel a Minorita-rend újabb külföldi tanulmányuttra küldi.

— Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadás, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullét esetén a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor s a bélcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a bélmirigyek működését élénkíti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Gyomor- és bélspecialisták a Ferenc József vizet, úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák.

— Németországi lapok támadásai Liszt Ferenc magyarsága ellen. Budapestről jelentik: Az utóbbi időben egyes németországi lapokban heves támadás jelent meg Liszt Ferenc magyarsága ellen. Ez a kérdés az egész magyar művészeti világot izgalomban tartja. A társadalmi és a művészeti világ kiválóságai egyhanguan tiltakoznak ez ellen az érthetetlen célt szolgáló németországi támadások ellen. A budapesti lapok nagy cikkekben számolnak be erről az érdekes eseményről és közlik Liszt Ferenc levelét, amelyben nyomatékosan hitet tett az ő magyarsága mellett.

— Nem vonják vissza a malomtulajdonosokra rivetett büntetéseket. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium a következőket közli: Azon malomtulajdonosok és pékek, akikről megállapították, hogy a lisztilletékek fizetésével, vagy olyan módon, hogy illetéktől mentesített lisztből sütötték kenyereket, visszaélést követtek el, vagyék tudomásul, hogy az ellenük foganatosított büntetőszankciókat semmiféleképpen, semmiféle közbenjárásra sem módosítják és azokra vissza nem térnek.

Bérczy Ilona

október 6-án kezdi az idei tánesezonját! Érdeklődni: Str. Gajdu 3., I. em.

Ujaradon szept. 7-én (szombaton) este 9 órai kezdettel táncvizsga „Kornett”-féle vendéglőben. 5089

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ANGEL: Piața Catedralăi.

KESZTENBAUM: Str. Ghiza Birii.

OMESCU: Bulevardul Regina Maria.

Sárkányokat szállítottak Londonba

Komodo-sziget titokzatos állatvilága

LONDON-ból jelentik: A londoni állatkertnek nagy szenzációja van. Megérkezett oda két valódi élő sárkány, amelyeket Komodo szigetéről szállítottak Londonba. Ez a sziget Jávától keletre fekszik. Itt a Flores, valamint Sumbava és Rinia szigetén élnek ilyen sárkányok, azaz óriásgyíkok, amelyek eddig csupán a mesében léteztek és az európai ember legfeljebb fantasztikus képekről szerzett tudomást róluk. A londoni állatkertbe érkezett óriásgyíkok mindegyike négy méter hosszú.

A rendkívül érdekes állatokat Lady Broughton és Lord Mayne fogják Komodo szigeten, Lady Broughton le is filmezte a sárkányok életét. Amikor felfedezték a sárkánybarlangot, egy leölt kecskét tettek annak bejáratához az ágak és a bokrok közé. A sárkányok pokoli éhséggel vetették rá magukat a kecskére és eközben remek felvételeket lehetett készíteni róluk. A vadászok tíz napig leskelődtek rájuk, míg végre sikerült öt ilyen sárkányt elevenen elfogni. Speciális kalitkákat készítettek számukra és ezekben elszállították őket egy indiai kikötőbe. Közben az egyik sárkány megszökött a kalitkából.

Néhány nappal később az eltűnt sárkány megjelent a Hightlander angol hajó fedélzetén. Az óriásgyík megjelenése borzalmas pánikot keltett az utasok között. A hajó egész személyzete nekilátott, hogy az állatot ártalmatlanná tegye, ami hosszas fáradozás után végül is sikerrel járt. A kőbor sárkányt megkötözték és újból kalitkába zárták.

— Moldovan Iuliu halála. Vasárnap éjszaka a doftanai kastélyában elhunyt Moldovan Iuliu aradi származású erdőmérnök. Tanulmányait a chemnitzi erdőmérnökségi akadémián végezte és a radesti-i erdőmérnöki hivatalban kezdte meg működését. Fáradhatatlan munkássága révén csakhamar ismertté tette nevét. Erdő-ültetések és városi parkirozások terén nagy érdemeket szerzett. 1901-ben az Eforia erdőinek igazgatásával bízták meg, később a branesti erdészeti szakiskola tanárává nevezték ki. Mint erdőszakértő résztvett a párisi béketárgyalásokon, technikai tanácsnok minőségben. 1922-ben szenátornak választották. Élete szakadatlan munka jegyében fejeződött be.

A Fehér Keresztben

megnyílt új tánciskolában a kolon-tanítás megkezdődött. Külön diák és tisztviselő kolonok. Belratkozás estonként 7 órától a Fehér Keresztben. — Feljártat a Corso mozinál 5049

— Új autbuszokat vásárol Aradváros. Mint ismeretes, a városi autbuszüzem felújítására az árlejtéseket hosszú ideig nem lehetett kiírni, mert az árlejtésekről intézkedő új törvény intézkedései nem voltak ismertek. Ma megérkezett az aradi városházára Bucurestiből az erre vonatkozó értesítés. Ennek folytán az új autbuszok beszerzésére szükséges árlejtés kiírásának többé mi sem áll útjában.

— Iparengedélyt kell váltaniok a vásártéri vándor-fakereskedőknek. A városi ámeneti-bizottság mai ülésén foglalkozott a vásártéren levő vándor-fakereskedők ügyével és úgy döntött, hogy az egyik kereskedőnek kivételesen megengedi, hogy egy, már régebben rendelt 2 vagonos szállítmányt a vásártéren eladjon. Október 15-ig azonban az összes ott levő vándor-fakereskedőknek be kell szüntetniük működésüket, iparengedélyt kell váltaniok és rendes helyiséget kell bérelniök.

— Hatszázeles deficite volt az aradi Novák Irén- emlékestnek. Az elmúlt szombaton lefolyt Novák Irén- emlékestnek, amelynek az volt a célja, hogy az elhunyt, nagynevű művészasszonynak síremlékét állítsanak, nem volt meg a kielégítő anyagi eredménye. A rendezőség minden igyekezete dacára az emlékest deficitel végződött és a 8500 leies bevétellel szemben 9100 leies kiadás volt. A nemesoái akció tehát a közömbösség miatt sikertelenül fejeződött be.

Vendéglősök figyelmébe!

LIGNUM SANCTUM tekegolyók,
dákó- és billiárdgolyó

állandó nagy raktára:

KOLAROV műsztergályosnál,
Arad, Str. Eminescu 42. 4735

Az elemgyártás szenzációja az új szalmiák- és savmentes

GIF

ELEM GALVANI S. A.

Legnagyobb raktározóképesség és égési tartam!

Oriási magáhoztérőképesség (regenerálódás) 4826

Csak a piros GIF-peccéttel valódi!

— Borzalmas orkán pusztított Floridában. Miami-ból jelentik: Florida partjain borzalmas forgószél pusztított, amely 500 emberáldozatot követelt.

— Meglopták a vonaton Curtici—Arad között. Schermann Géza szegedi ipáros ma megjelent az aradi rendőrségen és feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki a Rapid-vonaton Arad és Curtici között kilopta zsebéből közel 5000 lei értékű arany óráját. A rendőrség az ügyben bevezette a vizsgálatot.

— LEMONDOTT HAYASHI JAPAN HAD-ÜGYMINISZTER. Tokióból jelentik: Hayashi hadügyminiszter a királynál történt kihallgatása után benyújtotta lemondását. Utóda Kawachima tábor-

HAYASHI

nok lesz, aki a mérsékeltabb politika híve. A hadügyminiszter-változás arra mutat, hogy a japán hadseregben a fegyelem kezd helyreállni.

— Jólizien csak szombaton este kacaghat Olasz Lajos bucsuelőadásán. Mindössze néhány nap választ el Olasz Lajos bucsuelőadásától és az érdeklődés már is olyan nagy, hogy az előadás erkölcsi sikere teljesen biztosítottnak tekinthető. A „Szeressük egymást” című francia vígjáték minden egyes jelenete frappirozó fordulatokat tartalmaz. A színtársulat színe-java szerepet kapott. Olasz Lajos kabinetalakításnak készülő szerelmes szobainasán kívül Gömöri Emma brilliáns humoros Felhő Ervin humorával szövetkezett, Kovács Géza és Kovács György egy-egy ragyogó karakterfigurával fognak kedveskedni a közönségnek. Jegyéről már ma gondoskodhat a téli színház pénztáránál.

Kétezer dohányos férfi ég el évente

Egy folyóirat érdekes statisztikát közöl, amely szerint a múlt évben kétezer volt ama halálesetek száma, amiket az eldobott cigaretta vagy szivar parázsától keletkezett tűz idézett elő. A legtöbb dohányzó férfi, aki a tűz martaléka lett, régi könnyelmű szokásától el nem térően este lefeküdt az ágyba, közben elaludt, a cigaretta ráhullott a paplanra, ami a parásztól meggyuladt. A newyorki folyóirat most a férfiak saját érdekében felhívja figyelmüket arra, hogy szokjanak le végül is az ágyban való cigarettázásról.

— A szenvedő, beteg nőket reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz 2—3 óra alatt könnyű, lágy béltisztításhoz segíti és ezáltal igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

Zamfirné Korányi Klára

zongora tanítását kezdők és haladók részére szeptember 1-től ismét megkezdül. Jelentkezni: d. o. 9...11-ig, d. u. 2...5-ig. Földes-patika épület.

4888 Str. Eminescu, I. emelet.

— Véres verekedés Mocrea. Tudósítónk jelent: Marcut Ioan mocrai legényt kocsmába menet megtámadta régi haragosa, Keresztesi János, aki oly súlyosan bántalmazta, hogy Marcut verébefagyva, eszméletlenül terült el a földön. Súlyos állapotban szállították az ineni kórházba. Keresztesit letartóztatták és bekisérték az aradi ügyészségre.

— A pancotal „Sparta” sportklub nagy tekeversenyt rendezett a Kaiser-féle kerthelyiségben, amely igen nagyszámú tekeértő közönséget vonzott. Nyertesek: 1. Molnár Margit, 6 szem. teljes téstáskészlet. 2. Nádasi Irénke, 1 zsirosbödön. — Férfidíjak: 1. Cárác hadnagy, 3 méter ruhaszővet. 2. Bosniak Alexandru, 1 pár cipő. 3. Mitrik kapitány, 1 vekerőra. 4. Hipp Emil, 6 szem. vízes-készlet. 5. Paulon hadnagy, 1 mosóteknő. 6. Buda, nagy zsirosbödön. 7. Rusu aljegyző, 1 paradicsom- és krumplipasszirozó. 8. Badovics László, 1 nagy demizont borral együtt. Tekeverseny után reggelig tartó tánc következett, melyen megjelent a község színe-java.

— A Soc. Carpatina Ardeleana szeptember 7-én a következő kirándulásokat rendezi. I. csoport: Livada, Izvorul Spiroch, Valea Stojet, menedékház. Indulás szombaton fél 12 órakor a villamossal. — II. csoport: Halta 10, Fereden, Feredu veche, menedékház. Indulás szombaton délután fél 3 órakor a villamossal. Vezető: Lambert Miklós. Visszatérés mindkét turáról vasárnap este. — III. csoport: Vasárnap kirándulás a hegyes Droceara. Utirány: Autobusszal Radna, Conop, Caprutan keresztül a Droceana folyó Slatina községig. Slatináról gyalog fel a gyönyörű kilátást nyújtó hegyes Drocea-ra. Délután visszatérés az autóhoz. Érkezés este 10 órakor. Indulás reggel 5 órakor a városháza háttárgyú. Vezető: Grumáz László dr. Jelentkezéseket péntek estig Sándor Iván irodája veszi fel.

— A halhatatlan emberi test. Carell Nobel-díjas tudós csodálatos kísérleteket folytat, amelynek célja az emberi test egyes részeinek halhatatlanná tétele. A híres tudós kísérletei eredménnyel járnak. Erről a példátlanul nagyfontosságú felfedezésről rendkívül érdekes cikkben számol be a „Tolnai Világlapja” új száma.

Budapestre várják Marina hercegnőt

(Budapesti tudósítónktól.) Már az első néhány nap alatt is döntő sikert ért el a Budapestben most folyamatban levő Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár. Eddig közel huszezer ember látogatta meg a magyar butoripar nagy demonstrációját, a mely ezuttal talán először nagy vonzódást gyakorol nemcsak a szomszédos, hanem a távolies országok közönségére is. A rendezőség által kibocsátott, a Budapestre való felutazásra szeptember 9-ig és a visszautazásra szeptember 16-ig érvényes vásárigazolvány 50 százalékos magyar utazási kedvezményt eddig már közel háromezer külföldi vásárlatógató vette igénybe. A külföld nagyobb városainak menetjegyirodái pedig azt jelentik, hogy a közönség még egyre keresi a kedvezményre jogosító igazolványokat.

A kiállítók most azt várják, hogy a külföld komoly érdeklődését egy szenzációs látogatás fogja világszerte bebizonyítani. A kenti herceg feleségét, Marina hercegnőt várják Budapestre. A hercegnő közismert szakértője a műbutoroknak és a népművészetnek. Marina hercegnő a napokban hagyta el Bledet, hogy kisebb körutazással vizitáljon Londonba. Budapest most izgalommal várja Marina hercegnő érkezését.

Intézeti fehérnemű és kézimunka

készen és rendelésre 4932

himzett karszámok stb.

BAKÁCS-nál,

Str. Bratianu 11., a főposta kapujával szemben.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

F. W. Rickett

— Egy üzletember 1935-ben —

Az abesszin események forgatagában váratlanul egy ismeretlen, száraz modoru, régi divatu nyakkendő viselő, árnyékolt szemű ur jelenik meg premierplanban és még bonyolultabbá teszi ezt a már amúgy is eléggé bonyolult ügyet. Néhány nappal ezelőtt a nagyközönség még híre sem hallotta, ma pedig a világsajtó első oldalán virít a neve: F. W. Rickett.

Kicsoda ez a Mister Rickett? Magas és sovány angol, aki szereti a virágokat, a lovakat és a halászatot. Negyvenhét éves. Kastélya van Borkshireben és a B. O. D. (British Oil Development) cégnek dolgozik.

A B. O. D.-t 1928-ban alapították, jelentéktelen vállalkozás volt „olajföldek felidézésére, finanszírozására és kiaknázására”. Alapítói nemcsak angolok voltak. Az alapító négy százaléka német volt, két százaléka olasz, míg a többi svájci és angol kezekben volt. Mister Rickett volt ennek a társaságnak titkos tanácsadója 1928-ban, a megalakulás után utazni kezdett és számos exotikus vidéket látogatott meg. Hosszu ideig tartózkodott Indiában, Mandzsuriában és Kisázsiaiban. Egy év múlva már első nagy győzelméről számolhatott be a részvényeseknek. Feisal királytól, akit egyébként angliai kastélyában vendégül látott, koncessziót kapott Irak összes petroleumvidékeinek kiaknázására.

F. W. Rickett azonban csakhamar még merészebb és nagyobb vonalú üzletekbe is kezd. A legkülönbözőbb üzletek hosszú sora után Rickett augusztus 10-én Addis-Abeba-ba utazik. Az a mód, ahogy a tárgyalásokat megkezdte és végül is befejezéshez juttatta, a legvakmerőbb üzletemberek fantáziáját is felülmúlja. Augusztus 19-én Rickett még Kairóban volt és látszólag pihent, semmilyen különösebb üzleti tervvel nem foglalkozott. Egész nap sétált, mint egy egyszerű idegen, aki szórakozni jött Kairóba. Egy napon azonban döntő elhatározásra jutott. Elindult Abesszinia fővárosa felé. Jelentkezik a császári udvarban s ettől kezdve éjjel-nappal megfeszített tanácskozások folynak a császár, valamint ennek környezete és az angol petroleumvállalkozó között a Rickett által előterjesztett gigantikus tervről. A többi már ismeretes. Augusztus 29-ről 30-ra virradó éjszaka a császár egy követe álmából kelti fel Rickettet, a palotába viszi, ahol éjfélkor aláírják az angol és abesszin nyelven megírt egyezményt.

F. W. Rickett ezután visszatér a szállodába. Kis böröndjében elhelyezi a magával hozott holmikat és — az aláírt szerződés egy példányát. Majd pedig ugyanolyan diszkréten, mint ahogy jött, elhagyja Addis-Abebat. Az egész világ természetesen azt kérde, hogy kinek részére vásárolta meg Mister Rickett fél Abessziniát? Állítólag a B. O. D. képviselője egy delaware-i vállalat nevében kötötte meg az egyezményt. Valószínűnek látszik azonban, hogy sem ez a cég, sem pedig a B. O. D. nem vállalkozott volna ilyen óriási üzletre, ha nem áll valaki a háttérben. Milyen csoport húzódik meg tehát Rickett mögött? És miért kért F. W. Rickett petroleum kihasználására koncessziót egy olyan országban, ahol — nincs petroleum?...

Mr. Brown, az egyik newyorki muzeumi igazgatója, aki közel tíz éven át kutatta Etiopia talaját, megállapította, hogy Etiopiában nincs petroleum. Számos hatóság és szaktekintély megerősíti Brown állításait. Így tehát valóságos rejtély szövődik az abesszin császár és a Rickett között kötött szerződés körül. A helyzet röviden összefoglalva a következő: Egy F. W. Rickett nevű üzletember, aki egyetlen vállalat igazgatótanácsában sem foglal helyet, tízmillió angol fontért megvásárolt nemlétező javakat és olyan összeget hajlandó átadni, amilyen a szerződést megkötő vállalatok nem rendelkeznek. Ez a különös üzletember a jelek szerint nem ellensége az olaszoknak sem, mert mielőtt Addis-Abeba-ba indult volna, Rómában kiszállt és itt fontos gazdasági és politikai tennyezőkkel tárgyalt.

A helyzet titokzatos és bonyolult. Lawrence ezredes meghalt, Sir Basil Zaharoff csak egy karosszék mélyén ülő árnyék. Premierplanba a kellő időpontban új ember: F. W. Rickett kerül.

Nistor munkaügyi miniszter:

Minisztertanács elé viszem Arad megmentésének ügyét!

„Olcsó hitelek akarunk juttatni a kisiparosoknak!” — jelentette ki az Aradi Közlönynek adott nyilatkozatában

Stavri Cunesco készít jelentést az Astra-gyár ügyéről

Előkelő vendége volt ma Aradnak. Nistor Ioan munkaügyi miniszter érkezett Aradra, Stavri Cunesco vezérigazgató, valamint Enescu és Gheorghiu vezérigazgatók társaságában. A minisztert Marcus Mihail dr., a kormánypart helyi tagozatának elnöke, dr. Groza Ioan prefektus, dr. Cotioiu Romulus, a városi átmeneti bizottság elnöke, Vulpe Iosif, a Munkakamara elnöke, Candale Ieronim munkaügyi felügyelő, Platos Ioan, a betegsegélyző igazgatója, Strengar-Demian Sava, a Munkakamara alelnöke és mások fogadták.

Nistor miniszter először a Munkásbiztosító Pénztárat látogatta meg, ahol a panaszok és kívánságok iránt érdeklődött, majd pedig látogatást tett a Szabadtéri iskolában és a látottak fölött teljes megelégedésének adott kifejezést.

A miniszter és kísérete meglátogatta a Textilgyárat is, ahol báró dr. Neuman Károly fogadta. Nistor miniszter végigjárta az üzemet és annak modern berendezése fölött ismételtlen is elismerését nyilvánította.

Ezután a miniszter és kísérete megtekintette azt a helyet, ahol a Munkásbiztosító új palotáját akarják felépíteni, majd pedig a munkafelügyelő-ségen tett látogatást. Innen a miniszter és kísérete a Königsstorfer-cukrászdába ment és a cukrászda új terraszán foglalt helyet. Itt beszéltünk a munkaügyi miniszterrel, aki kérdéseinkre a következőket mondta:

— Marcus Mihail dr. elnök ur, Groza dr. prefektus ur, valamint Cotioiu dr. ur és Vulpe Iosif ur felhívták figyelmemet arra a súlyos helyzetre, amelybe Arad az Astra-gyár elköltözése következtében került. Rámutattak az Astra-gyár munkásainak helyzetére, arra, hogy esetleg sok munkanélküli marad Aradon és kihangsúlyozták azt a veszteséget is, amely Arad kereskedelmét a fogyasztók ily tömegének elköltözésével éri. Egyben pedig

arra kértek, hogy a kormány a lehetőségekhez mérten segítse elő ennek a helyzetnek mielőbbi megoldását.

A kormány természetesen figyelemmel kíséri Arad helyzetét és

komoly tanulmány tárgyává teszi azt a kérdést, hogy miképpen lehetne ezen a városon segíteni. Ezért megbízam Stavri Cunesco vezérigazgató urat, hogy részletes jelentést tessen elém arról, hogy milyen lesz Arad helyzete az Astra-gyár elköltözése után, valamint arról is, hogy melyek lennének a gyors és hathatós intézkedésekre vonatkozó javaslatai. Ezt a jelentést át tanulmányozom, majd pedig a magam észrevételeivel kiegészítve, a minisztertanács elé terjesztem.

Hirdetmény.

Az aradi neolog zsidó templomban, valamint a pótimalházban az imaszékek bérbeadása f. hó 8-án kezdődik és az imaszéktulajdonosok jegyeiket a karbantartási díjak lefizetése ellenében ugyanezen időponttól kezdve vehetik át. A régi bérlők bérlési előjogát szeptember hó 20-ig tartjuk fenn és az általuk addig ki nem váltott jegyeket az új bérlőknek a jelentkezés sorrendjében adjuk ki. Erre vonatkozó előjegyzéseket a hitközségi iroda előbb is elfogad.

Figyelmeztetjük a közönséget, hogy az imaszékjegyet az istentisztelet alkalmával okvetlen hozza magával, mert azt a belépésnél mindenkinek fel kell mutatnia.

Arad, 1935. szeptember hó.

Az előljáróság.

Igy tehát Arad helyzetével rövidesen a minisztertanács foglalkozik és előreláthatólag olyan intézkedéseket fogantat, amelyek elősegítik majd a város gazdasági életének fejlődését.

Ezután az új ipartörvényjavaslat iránt érdeklődünk, amely tudvalevőleg élénken foglalkoztatja az ország kisiparosságát.

— Erre vonatkozóan forduljanak Stavri Cunesco vezérigazgató urhoz — mondta a miniszter — ő részletes felvilágosítást ad az új javaslatról.

A vezérigazgató az ipartörvény új javaslatáról a következőket mondta:

— A javaslatot a minisztérium már elkészítette és az legkésőbb 10 napon belül nyomtatásra kerül. A nyomtatott javaslatot elküldjük a kereskedelmi és iparkamaráknak, munkakamaráknak, ipartestületeknek és ipari szindikátusoknak véleményezés végett. A kormánynak az a terve, hogy

az új javaslatot, amely végre egységes ipartörvényt teremt, már az őszi ülészekon a törvényhozás elé terjeszti.

A javaslat elkészítésekor főleg két szempont vezetett bennünket. Az egyik

a kontárkérdés eredményes megoldása, a másik pedig az, hogy jelentős kedvezményeket biztosítsunk a kisiparnak az árlejtéseknél, valamint a CFR-en a kisipar részére történő anyagszállításoknál.

Ezenkívül azt akarjuk elérni, hogy bizonyos őszszegen aluli munkálatokat csak kisiparosok végezhessenek el.

— Olcsó hitelek akarunk juttatni a kisiparosoknak

— folytatta nyilatkozatát az államtitkár. — Erre vonatkozóan Nistor miniszter már több ízben megbeszélést folytatott Stavrescu Victor volt pénzügyminiszterrel.

— Az ipari oktatást egyébként tudományos alapon akarjuk megszervezni és ezért Clujon és Bucuresstiben képességkutató, pszichotechnikai intézetet létesítünk. Újjászervezzük a tanonciskolai oktatást is, fejezte be nyilatkozatát Stavri Cunesco államtitkár.

Nistor miniszter és kísérete még a délután folyamán tovább utazott Resitara. Pénteken a Calan- és Nadrag-műveket látogatják meg, szombaton pedig Oradeara utaznak. A miniszter aradi látogatásának különösen az kölcsönzött jelentőségét, hogy a kormány egy tagja tudomást szerzett ennek a városnak helyzetéről és a sürgős megoldás végett ezt a nagyfontosságú kérdést rövidesen minisztertanács elé viszi. (m. t.)

— AZ EXPORTÖRÖK AZ EDDIGINÉL RÖVIDEBB IDŐN BELÜL JUTHATNAK HOZZÁ DEVIZÁIK ELLENÉRTÉKÉHEZ Nemrégiben az exportörök azzal a kérelemmel fordultak a Jegybank vezetéséhez, hogy egyszerűsítse az eddigi ellenőrzési formalitásokat és hatalmazza fel fiókjait, hogy legalább az exportból befolyó devizák ellenértékét haladéktalanul kifizethessék s csak az exportprémium ellenőrzésére, elszámolására és kifizetésére kerüljön később sor. A Banca Nationala ehhez a kérelemhez hozzá is járult és már ki is adta ebben az értelemben az intézkedést. Ennek következtében az exportörök rövidebb időn belül juthatnak hozzá járandóságukhoz.

— 1 milliárd 451 millió bevétele volt augusztusban az államnak. Bucurestiből jelentik: Az állam augusztus havi bevétele 1 milliárd 451 millió 909 ezer 432 lei volt. A múlt havi bevétel 451 millió 414 ezer 856 leiel haladja meg az elmúlt év augusztusában volt bevételt.

Fellendülés a pénzpiacon

— A nemzeti konjunkturakutató Intézet félévi jelentése —

A nemzeti konjunkturakutató intézet most tette közzé az 1935. első feléről szóló jelentését. Eszerint az engros-árak az 1934. április—júliusi negyedével szemben 16 százalékkal emelkedtek és ezért természetesen az áruforgalom látszólagos értékelkedést mutat, ugyanakkor azonban mennyiségben a forgalom a régi szinten maradt. Az ipari cikkek áraiban tapasztalható emelkedés következtében a mezőgazdák vásárlóképesége érezhetően csökkent. A fixfizetéses alkalmazottak járandóságait átlag öt százalékkal leszállították, ugyanakkor pedig a megélhetés 20 százalékkal emelkedett. Ennek következtében az alkalmazottak vásárlóképesége is csökkent.

A kivitel értéke a múlt esztendő hasonló időszakával szemben 19 százalékkal emelkedett, ezzel szemben a behozatal értéke 19.2 százalék visz-szaesést mutat. A külkereskedelmi mérleg az év második negyedében 1.2 milliárd lej aktívumról lesz tanuságot. A kereskedelmi mérleg kedvező helyzete azonban még nem elegendő a tranzfer-nehezségek leküzdéséhez. Ezzel magyarázható, hogy a kormány a prémiumok rendszerével a szabad devizák államai felé akarja irányítani a kivitel, másrészt pedig, hogy a devizahiány következtében az augusztus elsejei külföldi esedékesség kifizetését fel kellett függeszteni.

A pénzpiacon élénkülés tapasztalható és az üzletkötések különösen augusztus első felében lendültek fel.

Megjelent az egyedárusítási cikkek elosztásának jogáról szóló rendelet-törvény

Az egyedárusítási cikkek elosztásának jogáról szóló rendelet-törvényt most tette közzé a Hivatalos Lapban a pénzügyminiszter. A rendelet-törvény szerint minden monopolcikket képviselők és lerakatok útján hoznak forgalomba. Kivételt képez a só és a lőpor. Az elosztást vidékenként, körzetenként, vagy megyénként adják ki. Megyénként 10 évre, körzetenként pedig 15 évre bizzák meg az elosztással a pályázókat. Az elosztási megbízásokat pályázat útján adják ki. A pályázónak a megyék, vagy vidékek fontosságát tekintve, 100—500.000 lei óvadékot kell letétbe helyeznie. A pályázónak büntetlen előéletűnek kell lennie. Ha a pályázó megkapja a monopol-cikkek elosztásának jogát, úgy harminc napon belül be kell mutatnia a monopol-cikkek szállítványozása céljából kiváltott szállítványozási engedélyt. Ezenkívül letétbe kell helyeznie az előző évi monopolcikkek forgalom 2 százalékát. Ezt a letétet, ha az első hat hónap alatt jól viseli magát, 1 százalékra szállítják le. Abban az esetben, ha az elosztó olyan iparágat üz, vagy olyasmivel kereskedik, ami a monopolpénztár szabályzatával ellentétes, három hónapon belül fel kell hagynia üzletével. Az elosztó csak a monopolpénztár hivatalos lerakatai útján helyezheti el áruját. Új lerakatokat nem létesíthet.

Minden megyében legalább egy monopolkereskedőnek kell működnie. Az elosztó kérésére a monopolpénztár megszüntetheti saját lerakatát. Az elosztó saját nevében működik és tevékenységéért a monopolpénztár semmiféle felelősséget nem vállal. Az elosztó a monopolpénztár termékeit csak készpénzfizetés ellenében kapja. Az elosztó minden fióküzletet és lerakatot mindenfajta monopoltermékkel ellátni köteles. Ha az elosztó nem tesz eleget szerződéses kötelezettségeinek, úgy a lerakatok egyenesen a monopolpénztár raktáraiból szerzethetik be szükségleteiket. Az elosztó az 50.000 lakosnál nagyobb városokban naponta, a kisebb helyeken pedig hetenként háromszor köteles a fiókakat áruval ellátni. A falusi fiókásokat legalább egyszer egy héten. A falusi fiókásokat meghatározott napokon köteles végiglátogatni. Utitervét a monopolpénztár hatóságai hagyják jóvá. Ünnepnapokat ki kell hagyni a munkatervből. Nehezen hozzáférhető helyeken 15 naponként egyszer történnik az ellátás.

Nyolcmillió föbblet-bevétel a kiviteli illetékeknél

Bucuresti: A pénzügyminisztériumban ma megbeszélés volt, amelyen a minisztereken kívül Negura földművelésügyi államtitkár és Todorescu, a Jegybank helyettes kormányzója vettek részt. Az államtitkár jelentést tett az export-taxák inkasszálásáról és kijelentette, hogy az e téren történt bevételezések 8 millió leiel haladják meg az előirányzatot.

SZEPTEMBER 15-ÉN

tartják meg a Fúdatia Carol nagytermében az Országos sorsjáték 3-ik osztályának húzását. 11.098 nyermény kerül kiosztásra 30.755.112 lei értékben.

5 JÁTÉKOS MILLIOMOS LESZ

Ez a húzás azért is bír fontossággal, mert ezáltal közelebb kerülünk a 4-ik húzáshoz, amely október 15-én lesz megtartva, amikor is egy negyed milliárd kerül kiosztásra a játékosok között.

Az ÁLLAMI SORSJÁTÉK

VÁSÁROLJON
SORSJEGYET
IDEJÉBEN.
UJITSA MEG
SORSJEGYÉT

Okiráltságbeli borokkal árasztják el az aradi piacot.

— Ispravnic Sever dr. nyilatkozata —

Az idei szőlőtermés kilátásaival, valamint az arad-podgoriai szőlőtermelők helyzetével kapcsolatosan beszélgetést folytattunk dr. Ispravnic Severrel, az aradi Szőlészeti Szindikátus elnökével, aki érdeklődésünkre a következőket mondotta:

— Az idei szőlőtermés helyzete az alábbiakban foglalható össze: Körülbelül 80—100 méteres magasságig, ahol a termés elfagyott, a kár igen nagy. Ami a helyzetet súlyosabbá teszi, itt a kár a legszegényebb, földművesosztályt érinti, amelynek szőlői jórészt kertekben vagy az alacsonyabb hegyoldalokon vannak. Itt alig maradt kóstolóra is. Magasabban, ott, ahol a szőlő fedése igen korán történt, 80 métert meghaladó helyeken a kár 25—30 százalék. Ahol a fedéssel nem siettek, ott a szőlőmoly nem okozott jelentős kárt. Ahol nem permeteztek, ott a peronoszpóra igen nagy kárt okozott. Ez a helyzet nemcsak Aradmegyében, de a Regátban is. Itt a Prahova-vidék kivételével a termés igen szomorú képet mutat. Azok, akik megtették a szükséges óvatossági intézkedéseket, augusztus 15-ig el voltak telve a legszebb reményekkel. Sajnos, azonban nagy szárazság következett, amelynek következtében a fürtök nem fejlődtek eléggé. Sok helyen a napsugár el is szárította a fürtöt, úgyhogy a remények füstbe mentek. Egyes fajknál a szőlőszem serénységű maradt, itt már az eső sem segíthet sokat. A többi fajknál az a helyzet, hogy a szemek husos része nem tudott musttá alakulni, úgyhogy sok lesz a törköly és kevés a zamat.

Mint ismeretes, a regáti borok versenye súlyos károkat okoz a podgoriai termelőknek. Ispravnic Sever dr. erről így nyilatkozott:

— A borok eladása terén a helyzet a legsúlyosabb. Főleg Basarabiából hoznak bort, még

pedig direkt termő szőlőből, azt elviszik a Podgoria községeibe és mint podgoriai bort adják el.

Sajnos, nagymértékben hoznak a Regátból szilva és törkölypálinkákat is. A zacharin és a metilalkohol termelés feltűnő nagy volta kétségtelenül összefüggésben áll azzal, hogy különböző gyanús keverékek kerülnek borként forgalomba.

Eddig tart Ispravnic Sever dr. nyilatkozata, amely élénken megvilágítja az arad-podgoriai szőlőtermelők súlyos helyzetét.

— ELLENŐRZIK AZ AVIATIKAI BÉLYEGEK HASZNÁLATÁT. A Kereskedelmi és Iparkamara figyelmébe ajánlja a kereskedőknek és iparosoknak, hogy ott, ahol a törvény aviatikai bélyegek használatát írja elő, pontosan alkalmazkodjanak a törvény előírásához, mert a pénzügyminisztérium külön ellenőrök útján ellenőrizteti a repülőbélyegek használatát és súlyos büntetésben részesülhetnek azok, akiknél az ellenőrök kihágást észlelnek.

— Állatkiállítás Bulgáriában. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A bulgáriai Plevnenben szeptember 21—23. között nagyszabású állatkiállítást és vásárt tartanak. A vásárra utazók jelentős utazási kedvezményben részesülnek a bolgár vasutakon.

— Ipari és vegyi cikkeket szállítunk Törökországba. Az új román—török kereskedelmi egyezmény értelmében, amely rövidesen életbelép, mód nyílik arra, hogy a petroleum és a faipari termékeken kívül különböző ipari és vegyi cikkeket is szállítsunk Törökországba. Különösen vasutépítéshez, valamint egyéb építkezésekhez szükséges cikkek szállításáról lehet szó.

Szeptember 15-én Magyar népi ünnepély a Városligetben!

FÓRUM

A tisztviselőtelep háztulajdonosainak kérése a város vezetőségéhez

Cotioiu Romulus dr. interimár-bizottsági elnök nyilatkozatával mai számunkban befejeztük nagy érdeklődéssel kísért ankéturkat. Az elnök megígérte, hogy a jogos és teljesíthető kívánságokat a költségvetési lehetőségek keretében figyelembe veszi. A mai napon huszonkét aláírással ellátott beadvány érkezett szerkesztőségünkbe és az abban foglaltakat itt adjuk:

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur! Köszönettel vettük az Aradi Közlöny felhívását, hogy ankétjukhoz hozzászólhatunk és kérjük az alábbiak közlését:

Mi, a tisztviselőtelep háztulajdonosai látva dr. Cotioiu Romulus polgármester helyes intézkedését a városszépítés terén, a magunk részéről is mindent elkövetünk, hogy elősegítsük ez irányú törekvéseit. A tisztviselőtelepen, a Legionarilor-ucca mindkét oldalán szép, egyszerű formájú villaszerű házakat építettünk és a házuk előtti járdát a polgármesteri rendelet értelmében rendbe is hoztuk. Azonban a városnak érdeke, hogy ne csak a házak előtti járdákat hozzák rendbe, hanem a kocsiútról is távolítsák el a már sok helyen egy méter magasra nőtt gatz. Ajánlatos volna a gatz felkapartatni és helyét kavicsal beszórni, anélkül megakadályozzák, hogy újból kinőjjön, egyben pedig megszüntetnék az esőzések alkalmával keletkező sártengert.

Egyben felemeljük szavunkat a villanyvilágítás és ivóvíz tekintetében is. Kérünk minden második villanypóznára egy-egy villanykörtét, mert az est beálltával olyan sötétség uralkodik, hogy az ember a saját hátát sem ismeri fel. A kutak vize csak locsolásra, mosáshoz és esetleg főzéshez használható fel, de ivásra nem alkalmas. Felhívjuk dr. Cotioiu polgármester figyelmét erre és kérjük, állítsanak fel a telep részére egy közkutat. Legjobb hely erre a Legionarilor-ucca közepén, piac térnek rezervált hely, ahol ez előtt emlékszóbor állott. Reméljük, hogy illetékes helyen méltányolni fogják kérésünket és mielőbbi kivitelre is számíthatunk.

Fogadják hálás köszönetünket kérésünk közléséért. Tisztelettel: A Legionarilor-uccai háztulajdonosok. (22 aláírás.)

Szerényi Ferenc a Theater an der Wien tagja

Az ismert fiatal aradi származású művész karrierje az osztrák fővárosban

Bécsből érkezett híradás szerint a Theater an der Wien augusztus 30-án megtartott ünnepi megnyitóján színpadra került „Die Dubarry” című operette premier-előadásának szereposztásában előkelő helyet foglalt el egy közismert aradi fiatalember, Szerényi Ferenc.

A fiatal művész Szerényi Géza, a Grosz József-féle fatermelő-cég igazgatójának fia. Két esztendővel ezelőtt került Bécsbe, ahol elvégezte az operettművésztanfolyamot. Kétségtelen tehetségének eklatáns bizonyítéka, hogy Bécs legelőkelőbb színházában, a Theater an der Wien-nél sikerült elhelyezkednie az alig 21 éves fiatalembernek. A fiatal művésznél ez az első jelentős alakítása és minden remény meg van arra, hogy rövidesen gyors emelkedésének újabb etapjáról értesüljenek a sorsa iránt érdeklődő aradiak.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

SPORT KÖZLÖNY

Módosítják az igazolási szabályt a Consiliul Federal ülésén

— Szeptember 22-én ül össze a legfelsőbb futballtanács —

A legfelsőbb futballtanács szeptember 22-ikén tartja meg gyűlését a fővárosban és arra Ferdinand Gheorghe, a szövetség aradi titkára is leutazik, mint a Consiliul Federal tagja. Ferdinand a következőket mondotta a legfelsőbb futballtanács várható döntéseiről:

— A létszámemelés kérdésében már kialakult a végleges helyzet. A legfelsőbb szövetségi tanács semmiesetre sem veszi tekintetbe a petrosani-i Jiul létszámemelésre vonatkozó kérelmét, annál is inkább, mert erre van végleges döntés, amely szerint a nemzeti bajnokság A) csoportjában tizenkét egyesület játszik.

Az átigazolási szabályzat megváltoztatása egészen biztos. Eszerint évközben is lehet egyik egyesületből a másikba játékosokat átigazolni, de csak megegyezés esetén és abban az esetben, ha az illető játékos a régi egyesületben évközben nem játszott bajnoki mérkőzést. A játékosokkal kötött szerződés leg hosszabb időtartama két év. A szerződések egy példányát a futballközponthoz kell feltenjesíteni.

Igen érdekes határozata lesz a legfelsőbb szövetségi tanácsnak az, hogy a mérkőzés előtt beadott óvásokat a mérkőzés végén ne lehessen visszavonni.

Karnet nélkül játszhatnak a szövetségi díjért küzdő csapatok játékosai

A SGA visszalépett a szövetségi díjmérkőzésektől

Miután az átigazolások következtében számos egyesület még mindig nem kapta meg karnetjeit a központtól, az aradi alkerületi sportszövetség határozatilag kimondotta, hogy szeptember 15-ig a szövetségi díjmérkőzéseken karnet nélkül is szerepelhetnek a játékosok. Remélhető, hogy eddig az időpontig valamennyi egyesület megkapja játékosainak karnetjeit.

Az SGA vezetősége kedden bejelentette az alkerületi sportszövetségnek, hogy tartalékcapatának nevezését a szövetségi díjmérkőzésekre visszavonja. A szövetség a visszalépést elfogadta és az SGA helyére jeleltékett Sparta második csapata fogja azokat a meccseket lebonyolítani, amelyekre az SGA-t sorolták.

O Sparta—NSC (Salonta) 4:3 (1:2). Bíró: Ghiba Gheorghe. Szép játék után a pancotai Sparta legyőzte a jóképességű salontai csapatot.

HAPAG

1935. évi

Őszi utazásai délre

Nagy Hapag keleti utazás szept. 16. — okt. 9.
 Őszi utazás az Atlanti ocean szigeteire szept. 28. — okt. 14.
 Őszi utazás a nyugati Közép-tengeren át okt. 11—29.
 a „Millwaukee” és „St. Louis” kitűnő motoros hajókkal.
 Mérsékelt részvételi díjak.

Olesó ünnepi utazások a Közép-tengerre és Afrikába a DEUTSCHE AFRIKA LINIEN hajóival.

Jelentkezések, információk és díjmentes prospektusok:

KÜNSTLER

Vizum- és Utazási Iroda
 Arad, Bul. Reg. Maria 24. — Telefon 86.

Tennisz-kupameccsek:

Caracostea-kupa: CAA—Hellas 4:0
 Camarasescu kupa: Gloria—CAO 1:1

A CAA tenniszcsapata a Hellas felett a Caracostea Kupa mérkőzések során 4:0 arányú győzelmet aratott. A hölgyversenyzők részére kiírt Caracostea Kupa mérkőzése a CAA és a Hellas csapatai között nivós küzdelem után, a CAA hölgyek győzelmét eredményezte. A CAA három egyest és egy párost nyert és így 4:0 arányban győzte le ellenfelét. Az eredmények a következők: Rodler Manyi—dr. Czettelné 6:3, 6:2, Weichelt Paula—Bockné 7:5, 6:1, Rodler Manyi—Bockné 6:1, 6:0, Rodler Manyi, Weichelt Paula—dr. Czettelné, Hajnal Baby 6:1, 6:2.

Két mérkőzést bonyolított le a CAO—Gloria a Camarasescu kupamérkőzésből, melyből az egyiket a CAO, a másikat a Gloria nyerte és így a verseny 1:1 arányban döntetlenül áll. Az eredmény a következő: Steiner (CAO)—Crasnic dr. (Gloria) 6:1, 6:2, 6:2, Gitta Sándor—Welwarth (CAO) 3:6, 6:2, 6:4, 3:6, 6:2. A verseny folytatására csütörtökön kerül sor.

A vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések bíródelegálásai

Bucurestiből jelentik: A központi bíróküldő bizottság a következő bíródelegálást eszközölte a vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzésekre:

Unirea-Tricolor—Universitatea Bucurestiben, bíró: Dordea (Sibiu), Venus—Gloria Bucurestiben, bíró Xifando (Bucuresti), AMEFA—CAO Aradon, bíró: Ceureanu (Bucuresti), Romania—Chinezul Clujon, bíró: Braida (Bucuresti), Crisana—Juventus Oradean, bíró: Theil (Sighisoara), Ripensia—CFR Timisoarán, bíró: Costel Radulescu (Bucuresti).

A CAT—RGMT Timisoarán lebonyolításra kerülő B) liga mérkőzést az aradi Macean vezeti le.

O EGYESÜLETEK FIZETNI! Az UFSR és az aradi sportszövetség felhívja az egyesületeket, amelyek a Romania körüli kerékpárverseny résztvevőinek aradi ellátására megállapított költséghozzájárulást még nem fizették be, hogy fizetési kötelezettségeiknek legkésőbb szeptember 10-ig tegyenek eleget, mert ellenkező esetben játékjogukat felfüggesztik.

O MEGSZÜNTETIK A SZABADJEGYEKET. A nyugati liga már régebben elhatározta, hogy a sporttelepi szabadjegyeket megszünteti és a szabadjegy-tulajdonosok 5 lelt tartoznak fizetni mérkőzésenként, amely összeg a kerületi sportszövetségek pénztárába folyik be. A nyugati liga határozata alapján az aradi alkerület már vasárnaptól életbe lépteti az új rendszert.

Gondos tréninggel készül az AMEFA a nemzeti bajnoki rajtra

— Hatalmas küzdelmet ígér a vasárnapi összecsapás —

Az AMEFA, amely vasárnap ismét javuló formát árukt el, biztató auspiciumok mellett rajtol a nemzeti ligában. Vasárnap tudvalevőleg a CAO lesz az AMEFA ellenfele és az oradeai csapat vendégjátéka mindig eseményszámra ment Aradon. A CAO a kiforrott játékkésztséget, a raffinált, intelligens játékkisakolát képviseli és akik a szép játék hívei, a CAO-ban soha sem csalódnak. Az oradeaiak legjobb összeállításban állanak fel az első meccsre, valószínűleg a következő tizeneggyel:

Dávid—Bartha, Sarkadi—Krausz, Juhász, Feuerstein—Moskó, Kovács, Borbély I., Bodola, Kocsis.

A csapatban tehát már szerepelni fog az ujonnan szerződtetett Borbély I., de lehetséges, hogy a CAO régi tárgyalásainak eredményeképpen átveszi egyik targulmuresi klub hátvédjét, aki esetleg Sarkadi helyett szerepel majd a csapatban.

Az AMEFA szerdán Kertész Gyula tréner irányítása mellett, szokott munkáját végezte. Az edzésben majdnem valamennyi játékos résztvett és nagy kedvvel végezték az előirt gyakorlatokat.

A csapatösszeállítást csak pénteken publikálják,

de nem valószínű, hogy a Chinezul ellen kielégítően szerepelt együttesen valamelyes változás is lenne.

O Románia válogatott labdarugó csapata csütörtökön reggel érkezik haza Bucurestibe.

O Kitünő formában a prágai Sparta. A prágai Sparta, a Ferencváros vasárnapi kupadöntő ellenfele, bombaformában van. Vasárnap a DFC ellen bajnoki meccsen 5:0 (3:0) arányban fölényesen győzött a Sparta és a csapat olyan klasszisformában van, mint még eddig soha. A Ferencváros elleni első meccsre Budapesten a Sparta a következő összeállításban áll ki: Klenovec—Burger, Cstyroky—Kolnatty, Boucsek, Srbek—Faczinek, Zajicsck, Braine, Nejedly, Kalocsay.

O Plattkó Ferenc Portugáliában. A sokszoros volt magyar válogatott kapus, aki az FC Barcelonától megvált, a portoi FC Academichoz szerződött le trénernek és máris megkezdte működését.

Az egészség útját választja

ha a csodálatos és tökéletes hatású óvszort használja 500

O Visszalépett a Ponorul a „Valea Crisului” kupától. A megyei egyesületek részére kiirt „Valea Crisului” kupa küzdelmei a befejezéshez közelednek. Az aradi sportszövetség beadványt kapott a Vata de jos-i Ponorul-tól, amelyben az egyesület a halmagiuri központ intézkedései miatt bejelentette visszalépését a további kupaküzdelmekről. Ferdinand Georgehe szövetségi titkár a napokban kiutazik Halmagiura, hogy az ügyet kivizsgálja.

O Sárosi a magyar nemzeti bajnokság gólkövő listája élén. A magyar nemzeti bajnokság góllövő listáján Sárosi vezet 6 góllal, mögötte az amatőr SBTC Zsengellérje következik a góllal.

O Norvég atléták is részt vesznek a svéd—magyar atletikai versenyen. A szombati és vasárnapi stockholmi svéd—magyar atletikai versenyen norvég atléták is részt vesznek, de szereplésük nem számít bele a két ország közötti pontversenybe.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szóig csupán** :: szó 2 lei. ::

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

Két fiatal leány ismeretséget kötne két idősebb uriemberrel, ki anyagilag is támogatna. — Választ „Partner” jellegére kérek. 5052

10 éves jubileumi vásár a GABY-szalóban!

10 és 20% árengedmény. — Minden vásárló ajándékot kap.

HÁZASSÁG.

18 EVES feltűnően szép hajadon 40 hold földbirtok és köszpénzhozománnyal férjhezmenne. Fényképet azonnal küldök. Bizony Ferenc házasságközvetítő irodája Timisoara, Bul. Reg. Maria 7. 4859

ALKALMAZÁS.

Románban **perfekt** gyakornokot, magyar és nemzetnyelvtudással felvesz iparvállalat. Ajánlatokat „Iparvállalat” jellegre a kiadóba kérek. 4978

Angol-francia

nyelvet szép kiejtéssel kitűnően beszélő nevelőnőt keresek 5 éves tju mellé.

Cím a kiadóban. 5037

Szerény igényű kis családi konyhakeresés azonnali belépésre keresték. Glück Fülöp Alba-Iulia. 5014

Mérnök, nagy gyakorlattal iparban és kereskedelemben, 200.000 lei készpénzzel és nagy munkabérral, mint társ komoly (textil) vállalatnál elhelyezkedést keres. Ajánlatokat „Inginer” jellegre a kiadóba ker. 5036

KERESKÉK szorgalmas kereskedősegédet, ki a fűszer, rövidaru és vasszakmában járta. Cím a kiadóban. 5040

Vezérképviselőt keresünk Arad területére szép jövedelmet hozó közszükségleti cikkek elhelyezésére. Ajánlatokat „Kisobb tértelvérendre kezem” jellegre a kiadóba kerünk. 4992

Perfekt, jól főző mindönest Bucurestibe keresek. Jelentkezés d. e. fél 9-től 10-ig. Str. Horia 1. (Neuman-palota), III. lépcső 28.

Cukrászsegédet fiatal, plastikgép kezelésben jártast keresünk. „Laborama”. Piata Sft. Sava 5—6. 5046

Szakácsnőt és szobalányt keresek. Bulv. Carol 56, I. em. ajtó 4. 5053

Kitünő szakácsnőt keresek több éves elsőrendű bizonyítvánnyal. Cím a kiadóban. 5023

LAKÁS.

3 szobás alkoves lakás nov. 1-re kiadó. Bul. Carol 36. 5001

NOVEMBER 1-re keresek féregmentes, kétszobás komfortos lakást bolvároshoz köze. Cimeket „Komfort” jellegre a kiadóba kérek. 5080

MODERN magasföldszintes lakás azonnala kiadó Bulet. Carol 70 sz. 5029

KERESKÉK bérbe egy 3—4 szobás magánházat október 1-re, amely alkalmas gazdálkodásra. Cím Str. Oituz No. 93. Crisan. 5051

ELLÁTÁS.

Zsidó urileánykák családiás otthon, lelkiismeretes tanítást, jó ellátást mérsékelt díjért kapnak Steiner intézetben, Iosif Vulcan 4. 4489

Jófiőző, megbízható mindönest azonnala vagy 15-ére kerestetik. Szegfü írógépület Str. Bostianu 7. 5045

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 5.

Bucuresti 1.05: Gramofon 1.55: Gramofon 2.35: Gramofon 6: Rádiózenekar 7.15: Rádiózenekar 8.20: Indulómezek 9.15: Énekszámok 9.35: Rádiózenekar 10.45: Rádiózenekar 11.20: Rádiózenekar 12—2: Gramofon — Budapest I 7.45: Torna Utána hanglemezek 11.20: Időszerű apróságok. Felolvasás 11.45: Ifjusági közlemények. Felolvasás 1: Déli harangszó 1.05: Németh Anna zongorázik, Marjay Erzsébet énekel, zongorán kíséri Pongrácz László. 2.30: Cigányzenekar 5.10: A rádió cíák-felőrája. 6: Berend Endre jazzzenekarának műsora. 7: Apróságok Gyulay Pálról. Rubinyi Mózes előadása 7.30: Sportközlemények 7.45: A Munkásdalosszövetség és a Könyvkötő Munkások Szakegyesülete vegyeskarának műsora. 8.45: Bókgyűjteményből Kabdó Irma előadása. 9.15: Ferenczy Irma énekel. 9.50: Külügyi negyedóra 10.10: hanglemezek 11.20: Pataky Vilmos jazzzenekarának műsora 12: Cigányzenekar. — Budapest II 7.05—8: Hanglemezek 8.05: Benedek Marcell beszél Kisfaludy Károly „A kérők” c. vigjátékáról 8.20: Műemlékvédelem Budapesten. 8.50—9.15: Uray Margit magyar nótákat zongorázik 9.30: Hírek 9.50—11.10: Koncert Szalonzenekar. — Bécs. 8.20: Gramofon 1: Rádiózenekar 2.10: Rádiózenekar 3: Gerhard Hüsch lemezei. 4.20: Gramofonlemezek az ifjuságnak 5.05: Schabert: A szép molnárné dalciklus. 6: Osztrák szerzők dalából, 6.45: Utazási hírek 7.25: „Walkür” Wagner zenedrámája a Staatsoperből, 12.15—12.30: Gramofon. — Belgrád. 1: Rádiózenekar 2.15: Rádiózenekar 5: Katonazenekar 8: Gramofon 8.30: A nemzet órája 9: Hazafias dalok 11.25: Rádiózenekar 12: Dalok. — Köln. 7.30: Reggeli hangverseny 5: J. C. Bach-művek zongorán. 8: Rádiózenekar 10: Tarka zene 11.20: Filmhírek 12: Rádiózenekar — Milano. 12.30: Szalonzene 2.05: Szórakoztató zene. 6.05: Rádióötös. 6.05: Énekszámok 9.40: Csenedőzenekar 11.15; Könyvi zene 12: Hírek.

INGATLAN.

Arad központjában eladó 2 emeletes bérház

Felvilágosítást ad:

Dr. Reisinger Ferenc ügyvéd
P. Avram Ianou 3. d. u. 4—5 ó. 4880

FELÉSEKBT KERESKÉK 100 hold szántóföldre vidékre. Lakás, istálló használata stb. Erdeklődni Cpt. Stefanovici, Luther-tér 2. 4979

VÉTFELÉS ELADÁS

GHIOROC-on eladó 80 darab kövér juh és 200 kiló gyapju. Kopp Gyula Ghioroc. 5048

Elsőrendű kő kövezéshez eladó. Erdelődhetni Piata Catedrale 8 sz., I. emelet 6. 5054

OKTATÁS.

Fleischerné Deutsch Margit angol, német, francia magán- és csoport-tanítást ismét megkezd. Jelentkezés Str. Horia 7. Révészánál. 5031

